

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE Na dnevnem redu občinske skupščine spet komunalna

Ceprav je bila seja občinske skupščine že skoraj sredi poletja, 25. junija, ni bila prav nič počitniška. Obširen dnevni red, zajetno gradivo in pomembnost vprašanj, o katerih je bilo govora na seji, so zahtevali od odbornikov tudi to pot precejšnje angažiranje.

Seje občinske skupščine Vič-Rudnik so dokaj pogoste. Največkrat dvakrat v mesecu. Vendar se kljub temu ne moremo izogniti temu, da ne bi bili dnevni redi sej preobširni. Večina zadev je nujnih in občinska skupščina mora o njih razpravljati pravočasno, da bi s svojim delom ne ovirala aktivnosti drugih organov in organizacij, katerih delo je povezano ali odvisno od sklepov skupščine. Tako deset točk dnevnega reda ni redkost na naših sejah. Posledice tega pa so take, da pogostokrat zmanjka časa, da bi posameznim problemom odborniki lahko namenili več časa. Zato tudi odborniki v točki »vprašanja odbornikov«, ki je redno na dnevnem redu, pogosto stavljajo vprašanja, na katere dobe pismena pojasnila, zlasti takrat, kadar bi odgovori na ta vprašanja vzeli na seji skupščine preveč časa.

Na zadnji seji je bilo uvodoma sproženo vprašanje vzdrževanja Tržaške ceste. O tem so dnevni časopisi vodili obširno polemiko, ki je tu ne bi ponavljali. Občani na javni tribuni so manj izhajajoč iz predpisov, marveč bolj po zdravi pameti enoglasno

Odborniki so se čutili upravičeno prizadete. Nekateri so ostro protestirali. Eden od njih je celo dejal, da bo odstopil, če bodo take neodgovorne ocene dajala naša informativna sredstva po lastni presoji. Oceno delovanja skupščine in njenih odbornikov, pa naj bo še tako kritična, najbrže lahko izreče tisti, ki je za to poklican — občani na zboru volivcev ali na javni tribuni. Prav na tej javni tribuni, na kateri je bilo govora o Tržaški cesti, je bilo v razpravi prej čutili kritično oceno republiškim organom, ki se ne čutijo dovolj odgovorne, da bi rešili ta spor, saj ne gre le za Tržaško cesto, temveč tudi za vse druge ceste I. reda na območju mesta, katerih breme vzdrževanja naj bi zakon prenesel na občine. Razumljivo bi bilo, če bi tako nezaupnico odbornikom izrekla konferenca Socialistične zveze ali Zveza komunistov, v nobenem primeru pa ne posamezniki v redakciji RTV, ki na javno tribuno, na kateri je bilo o tem govora, sploh niso prišli. Tak je bil refren javne tribune in vesti, ki je bila objavljena v TV dnevniku, na seji občinske skupščine.

s predlaganim programom. Predlagala je še, da bi skupaj s svetom za šolstvo proučili možnosti organizacije prevoza otrok v tiste šole, kjer prostorske kapacitete niso preobremenjene, s čimer bi začasno lahko ublažili velike potrebe po novih investicijah ali potrebo uvedbe troizmenskega poka.

Obširna je bila tudi razprava o poročilu stanovanjskega podjetja Dom za leto 1969. Omenjena je bila tudi vrsta problemov stanovanjske izgradnje nasploh, cenejših najemniških stanovanj in problemov v zvezi z vzdrževanjem hiš, ki jih ima stanovanjsko podjetje v upravljanju. Na ta račun se je vsul plaz kritik. Zlasti so odborniki kritično ocenili vlogo hišnih svetov v zadnjem času. Ti, žal, nimajo nikakršnih pristojnosti, vemo pa, da je o kakršnem koli samoupravljanju težko govoriti, če nima o ničemer odločati. Hišni sveti bi se lahko uspešneje uveljavili, če bi tudi razpolagali z določenimi sredstvi za vzdrževanje hiš. Takšno vzdrževanje bi bilo po mnenju odbornikov, pogostokrat mogoče cenejše. Vpliv stanovalcev na politiko stanovanjskega podjetja Dom je nasploh premajhen. Tudi to je eno od področij, kjer bi kazalo skrbneje razmisliti o tem, kako zagotoviti bolj organiziran in učinkovit

skrbno proučiti in ga upoštevati pri sprejemanju dopoljenih statutov KS.

Ceprav je bilo kritike precej, sta zboru potrdila poslovno poročilo stanovanjskega podjetja Dom za preteklo leto.

Skupščina je obravnavala tudi poročilo o poslovanju komunalnega sklada. To področje dejavnosti živo zadeva interese občanov, zato je skoraj na vseh sejah občinske skupščine deležno velike pozornosti in tudi kritike niso redke. Prav to je tudi vodilo občinske skupščine, da je na eni seji pred nekaj meseci, naročila komunalnemu podjetju, naj poročilo o svoji dejavnosti in o odnosih med komunalnim skladom in podjetjem v čim bolj izčrpnih oblikah posreduje skupščini. Skupščina je na podlagi tega poročila želela oceniti komunalno podjetje kot poslovnega partnerja občinske skupščine in komunalnega sklada, ali je to podjetje, glede na organizacijo, tehnično opremo, strokovno strukturo kadra in dosežanje poslovanje, sposobno, da bo v redu speljalo dosežanje in bodoče aranžmaje s skupščino in skladom.

Po posebni pogodbi med komunalnim skladom in komunalnim podjetjem Vič opravlja podjetje za sklad administrativne, tehnične in finančne posle od leta 1968 dalje. Za to službo ima komunalno podjetje poseben sektor. Občinska skupščina je ta poslovni odnos ocenjavala kritično, ker so poslovni interesi sklada in komunalnega podjetja v svojem bistvu različni ter nastopata kot poslovna partnerja, čeprav sta združena v enem podjetju. Skupščina je menila, da je treba to vprašanje skrbneje proučiti in v določenem

časovnem obdobju presoditi, ali taka organizacija komunalnega sklada, v sklopu komunalnega podjetja, ustreza javnim interesom in pozitivno vpliva na hitrejšo reševanje problemov komunalnega urejanja.

Mnogo je bilo tudi kritike glede vzdrževanja cest. Temu prav gotovo ni mogoče oporekati. Ceste na Viču so slabo vzdrževane. Skupno ima viška občina nad 500 km cest IV. reda in krajevnih poti in za vzdrževanje teh namenja tako komunalnemu podjetju kot tudi krajevnim skupnostim premalo sredstev. Ustrezni službi je bilo naročeno, naj skupaj s komunalnim podjetjem pregleda organizacijo vzdrževanja cest in v primerjavi z drugimi občinami presodi, ali in koliko več sredstev bi morala v bodoče skupščina dati za vzdrževanje cest.

Na seji je bil tudi sprejet predlog dodatnega programa del na mestnih ulicah iz posojila, ki ga je dobila občinska skupščina. Tu se je bilo težko odločiti, katere mestne ulice naj bi dobile prednost, posebno še, ker je resnično težko oceniti, katere med slabimi so najslabše. V sodelovanju s krajevnimi skupnostmi je bil dosežen sporazum. Poleg tega je bil tudi dopolnjen srednjeročni program gradnje cest IV. reda z dodatnimi sredstvi za Črno vas, Velike Lašče in Podpeč.

To so le nekateri od važnejših sklepov in razprav na seji občinske skupščine. Omenili naj bi le še to, da je skupščina na osnovni šoli »Primož Trubar« v Velikih Laščah ponovno imenovala za ravnatelja tovariša Nika Valjavca.

Pokramljajmo o prosti soboti Ob začetku šolskega leta

Vem, da je osnovna šola Trnovo razdelila učencem vprašalnike, ali so za prosto soboto ali ne. Manj kot polovica staršev se je odločila za prosto soboto. Več kot polovica staršev ima proste 3 sobote v mesecu. (Razposlali so 793 anket — vsem, razen osmim razredom, odgovorilo ni 41 staršev). Za prosto soboto se je izreklo 289 staršev, 409 jih je bilo proti.

Tisti, ki so za prosto soboto imajo otroke v 1 razredu (56 za, 49 proti) in v 3. razredu (73 za, 48 proti). Povsod drugod je koncentracija tistih, ki so za prosto soboto, mnogo manjša.

Šola je odločila prehod na prosto soboto za eno šolsko leto. Socialna delavka sedaj podrobno analizira vzroke za in proti. Analiza mi še ni znana.

Vendarle bi to priliko rada izkoristila za predlog. Priznati moram, da sem misel pobrala v pogovoru s tovarišem Saškom, tajnikom temeljne izobraževalne skupnosti. Rada bi jo le razširila in pojasnila.

Torej za tole gre: skoraj 300 staršev se je izreklo za prosto soboto. Da bo do take oblike šolskega dela prišlo, je jasno. Saj bo že v novem šolskem letu tako

delalo že dve tretjini slovenskih šol. Ob tem je trnovska z drugimi šolami pripravljena organizirati varstvo ob sobotah za tiste otroke, katerih starši niso prosti. Takih staršev bo verjetno nekaj. Predlagam, da uberemo salomonsko pot: vsaj ena šola na območju Vič-Rudnik naj ohrani šestdnevni delavnik, druge naj osvoje prosto soboto. S tem bo omogočena prosta izbira šole. Dosedanji predpisi o šolskih okoliših so dokaj togi, čeprav načelno dovoljujejo vpis v zaželeno šolo — če je prostor. Vidik svobodnega šolskega okoliša bi bilo priporočljivo kombinirati tudi z razporeditvijo delovnega časa šole.

Otroci bi imeli v tem primeru verjetno nekaj dlje do šole. Toda v relacijah Ljubljane to prav gotovo ni problem. V našem mestu imamo že precej takih specializiranih šol (npr. šola s srbohrvaškimi oddelki, kamor se vozijo otroci iz vse Ljubljane) in mali šolarji na avtobusih niso nikakršna redkost.

Morda bodo šolniki o tem razmislili in kaj ukrenili, pa bo prav tudi za tistih 300 staršev trnovske šole, ki so se izrekli za prosto soboto...

Joža Zagorc

Več o Preserju in Podpeču lahko preberete na srednjih straneh našega lista.

so odločili, da bi ne bilo prav, da bi občina morala skrbeti za skoraj glavno prometno žilo v Sloveniji. Vest v TV dnevniku pa je bila nekoliko drugačna. V njej je bil sicer dokaj objektivno pojasnjen spor, ki obstaja o vzdrževanju Tržaške ceste, na koncu pa je novinar kar po lastni presoji oz. naročilo redakcije pribil: »Ob vsem tem se Vičani upravičeno sprašujejo, če so v občinske organe res izvolili tiste ljudi, za katere so verjeli, da bodo ob takih in podobnih primerih našli hitrejšo in bolj učinkovite rešitve.«

Na seji je bilo obravnavano poročilo in delovni program temeljne izobraževalne skupnosti Ljubljana za leto 1970. Skupščina je bila mnenja, da je na področju izračunavanja meril za financiranje vzgoje in izobraževanja opazen napredek. Čutili je tudi, da se z izboljševanjem materialnih pogojev šolstva, šolniki v večji meri usmerjajo v obravnavanje in reševanje vsebinskih vprašanj šolstva, dočim so v preteklih letih, ko so bili resnično slabi osebni dohodki prevladovali razprave o plačah. Skupščina je soglašala

vpliv občanov na poslovanje komunalnih delovnih organizacij. Tu bi morale krajevne skupnosti odigrati večjo vlogo v smislu povezovanja hišnih svetov in voditi družbeno skrb za njihov razvoj in delovanje. Podprti so bili predlogi, da bi pri krajevnih skupnostih morali ustanoviti nekakšne svete stanovalcev, ustrezne interesne zbornice občanov, ki bi povezovali hišne svete, jim nudili pomoč ter posredovali učinkovitejši vpliv na politiko stanovanjskega podjetja Dom. Sprejet je bil sklep, da je treba to vprašanje

Počitniška zveza in turizem

Uspešna akcija enot civilne zaščite in gasilcev

Če pogledamo razsežnost naše občine in njeno izrazito slikovitost ali bolje rečeno pestrost pokrajine, se lahko vprašamo, v čem in kje je turizem prodril in v kolikšnem obsegu.

Ko ogledujemo te tako imenovane turistične točke kot so Rakitna, Krim, Kurešček, Iški Vintgar, Turjak, Polhov Gradec itd., se lahko upravičeno vprašamo, ali smo dovolj naredili za turistični napredek teh krajev. Največkrat ugotovimo, da je razvoj turizma v teh krajih stvar posameznikov. Vse premalo nastopamo organizirano in brez dobre ter učinkovite propagande.

Na občini je bila leta 1963 na pobudo ZMS ustanovljena Počitniška zveza (Ferijalni savez Ju-

sedno, ampak propagira, kar ji je všeč in s tem privablja ostale goste.

Območje občine je zelo znano iz NOB. Tudi ta tema je privlačna za turista, kar smo videli ravno ob vsakoletnem partizanskem pohodu. Mladina se je živo zanimala za razne detajle iz NOB in jih verjetno kot take prenašala naprej svoji okolici, delokrogu itd.

Izvršni odbor PZ občine si je v dobi delovanja nabral precej propagandnega materiala, čeprav ne vsega na temo »turizem v občini«. Organizirana je bila akcija obiskati in opisati vse spomenike NOB v občini, izpopolnjevali smo se v vodniški službi, prirejali srečanja, »plave večere«, piknike itd.

Preizkušnja je izpolnila naša pričakovanja. Konec junija je v domu na Bokalcih, ki ima preko 400 oskrbovancev in uslužbencev, nastala »močna eksplozija«. Del zgradbe je bil »močno poškodovan«, v tretjem nadstropju pa je nastal celo »požar«.

Uprava doma je nemudoma usposobila razpoložljive reševalne ekipe, za pomoč pa je zaprosila enote civilne zaščite krajevnih skupnosti Brdo, Kozarje in Vrhovci ter občinsko gasilsko zvezo — sektor Vič-Brdo. Enote ustanove so takoj poskrbele za potrebno, enoti, ki sta pričeli z reševanjem ogroženih »bolnikov«, krajevni skupnosti Brdo in Kozarje, pa sta takoj izvedli aktivizacijo mobilnih enot civilne zaščite.

Že po nekaj minutah so pričele prihajati na mesto »nesreče« prve ekipe. Skupno z reševalnimi ekipami doma na Bokalcih se je začela evakuacija bolnikov z ogroženega območja. V bližnjem gozdičku so postavili šotor in v njem zasilno ambulanto. Na kraj »nesreče« je prišel nemudoma tudi domski zdravnik in medicinske sestre, z njimi pa tudi tečajnice, ki so uspešno opravile tečaj prve pomoči Rdečega križa. Brž so nudili prvo pomoč »poškodovancem«. Temu je bila potrebna opornica pri zlomu roke ali noge, drugemu je bilo treba obvezati poškodbo na glavi. Za težko poškodovane pa so poskrbeli prevoz v bolnišnico.

Približno tako je potekala nedavna akcija enot civilne zaščite in gasilcev v domu na Bokalcih. Toda... Ker za zajezitev »velikega požara« ni bilo na voljo dovolj vode, sta občinski poveljnik Ciril Ropret in sektorski poveljnik Franci Berčan, poklicala na pomoč avtociстерno GD Ljubljana-mesto ter društva Vič, Kozarje, Brezovico, Trnovo in Tobačno tovarno. Vsa društva so se odzvala alarmu in že po nekaj minutah so bila na svojem mestu.

»Dogodek« v domu na Bokalcih je opozoril na nujnost, da je treba podobne vaje organizirati na vseh pomembnejših objektih po krajevnih skupnostih. Opozorimo naj le na nekatere pomanjkljivosti: enote prve pomoči niso imele dovolj sanitetnega materiala, pri gašenju je motilo trganje cevi in pomanjkanje vode v trenutkih, ko še ni bila vzpostavljena veriga dovajanja vode iz oddaljenega potoka, poskrbeti bo

Bolničarke so uspešno opravile svoje delo

treba za boljšo opremo in orodje gasilcev in enot civilne zaščite...

Na vaji je sodelovalo sedem gasilskih društev s 105 gasilci ter 97 pripadnikov enot civilne zaščite. Vaja — ogledali so si jo tudi predstavniki mestne gasilske zveze, gasilske brigade ter

člani krajevnih skupnosti Brda, Kozarj in Vrhovce — je kljub nekaterim pomanjkljivostim uspešna, o čemer dovolj zgovorno govorijo izjave gostov in udeležencev »nenavadnega dogodka« v domu na Bokalcih.

J. Čertanc

Ranjenca je treba prenesti v šotor

vanjih naslednji: pehota 80 %, oklopne enote — 87 %, protivišonska obramba — 80,5 %, inženirci — 75 %, zveze — 83 %, ABH — 78 %, tehnične službe — 78 %, intendantska služba — 79,5 %, sanitetna služba — 86 %, veterinarska služba — 90 % in promet — 68 %.

»Ker ste v nekem pogledu tudi vojaška organizacija, me zanima, kakšno je vaše sodelovanje z našo armado?«

»Letos smo precej sodelovali z našo armado. Tako so si naši člani ogledali vojaške vaje prehoda pre-

ko reke — ta dogodek si je ogledalo okoli 400 naših članov, obiskali smo tudi velike manevre na področju zgornje Gorenjske in ogledali smo si veliko vojno-civilno letalsko razstavo na brniškem letališču. V bodoče nameravamo sodelovanje z armado razširiti z nekaterimi konkretnimi akcijami, kot so razna tekmovanja v streljanju, šahu in drugih športnih panogah, zlasti pa naj bi prišlo do rednega sestajanja med našimi mlajšimi člani in pripadniki naše armade.«

V. G.

Ob Podpeškem jezeru je vedno precej turistov

goslavije). Izvršni odbor PZ je imel nalogo, da prevzame kot specializirana mladinska organizacija vse naloge v zvezi z rekreacijo mladega človeka. Čeprav se je izvršni odbor bavil z različnimi problemi, kot so finančna sredstva, kadri, neizkušenost itd., lahko rečemo, da so danes, po sedmih letih dela, rezultati zadovoljivi.

Ko sumiramo rezultate, ugotavljamo, da je Počitniška zveza precej pripomogla k razvoju turizma na tem območju. Razne akcije Izvršnega odbora ali posameznih družin so mladega človeka neposredno seznanile z lepoto krajev. Mladinski turizem, kot ga radi imenujemo, morda v tem hipu ni najbolj uspešen, toda kasnejši rezultati so neprimerno bolj. Znano nam je, da ravno mladina največkrat odkriva kraje in jih potem naprej popularizira. S tem ne mislim »odkriva« dobe-

Vse organizacije, katerih cilj je rekreacija in turizem, bi morale imeti tudi večji vpliv na šole. Lepo bi bilo, ko bi šolarji najprej spoznali lepote v svoji občini in bi bila tako prihranjena marsikatera dolga in naporna pot v druge kraje.

Tudi v pogledu turističnih objektov precej zaostajamo in bo treba hitreje pristopiti k raznim investicijam, ker le tako lahko zagotovimo normalni razvoj turizma.

S tem pisanjem ne mislim neposredno propagirati turizma v občini, ampak dati idejo za koordinirano delo. Mislim, da bi morale vse specializirane organizacije na področju rekreacije in turizma svoje sile centralizirati, kadar gre za razvoj vedno bolj pomembnega turizma v občini.

NIK MATIJA

»Utenzilija« LJUBLJANA

Zveza rezervnih vojaških starešin občine Vič-Rudnik

S samostojnostjo še večje naloge

Zveza rezervnih vojaških starešin občine Ljubljana Vič-Rudnik, ki ima okoli 2.300 članov, spada prav gotovo med najbolj aktivne družbeno-politične organizacije v tej občini. Potem, ko so lansko jesen postali samostojna organizacija — prej so namreč delovali v sklopu zveze združenj borcev NOV, so z dobro pripravljenim delovnim programom takoj zainteresirali članstvo. Sicer pa nam bosta o delu in nalogah te organizacije spregovorila predsednik Ivo Starin in tajnik Rudi Furlan.

»S tem, da smo se osamosvojili, smo postali družbeno-politična in strokovna organizacija. Družbeno-politična zaradi vse večjega pomena, ki nam ga daje koncept vseljudskega odpora in strokovna zaradi tega, ker skušamo po najboljših močeh članstvo izpopolnjevati. Seveda samostojnost ne pomeni zapiranja vase, temveč skušamo enako aktivno vključevati tudi v delo tistih organizacij in društev, katerih delo in aktivnost sta pomembna v splošnem ljudskem odporu. Pri tem gre zlasti za strelske družine, radioamaterstvo, organizacije ljudske

tehnike, tabornike, planince in seveda tudi samo mladinsko organizacijo.«

»Katero osnovno nalogo ste si postavili ob osamosvojitvi?«

»Kot prvo obveznost smo si postavili, da naše članstvo čimbolj aktiviramo, tako v strokovnem kot v političnem smislu. Naša druga skrb pa je, da se naši člani čimbolj aktivno udeležujejo tudi v drugih organizacijah, kot rečeno v strelski, taborniški, planinski, mladinski in podobno. Seveda pa smo naše delo razširili tudi na tesno sodelovanje s krajevnimi skupnostmi in drugimi vaškimi organizacijami.«

»Osnova vašega strokovnega delovanja so predavanja z različnih področij. Kakšna predavanja imate v načrtu?«

»Septembra bomo pripravili za vse naše člane predavanje o teritorialnih enotah kot sestavnem delu splošnega odpora, po predavanjih pa bodo izpitni, na katerih bodo člani preverili svoje znanje. V programu predvidevamo tudi streljanje z vojaško puško, na njem bodo sodelovali vsi člani, in pa prikaz najmodernejših orožij, zlasti avtomatskih pušk in pištol. Sicer pa je bila ena pomembnejših letošnjih akcij v tem, da smo skušali »postaviti na noge« krajevne organizacije zveze rezervnih vojaških starešin. Prepričani smo, da smo v tem uspeli, kar nam zlasti dokazuje zanimanje za razna predavanja po terenu in dobra udeležba na teh predavanjih. Tako lahko rečemo, da smo na vseh predavanjih zabeležili v poprečju 80 odstotno udeležbo, po posameznih rodovih pa so podatki o udeležbi na preda-

Berite Našo komuno

Bodo konji požrli barjansko seno?

Poleg rejca Lenaršiča, redi žrebce kmetovalec Susman iz Vrbljenj. Redi dva žrebca in so njegovi žrebci oplemenili 50-60 kobil v tekoči sezoni.

NA IGU KONJEREJSKA RAZSTAVA?

Do leta 1968 je bila na Igu vsako leto razstava konj, nekajkrat celo govedi. Razstava je vse-kakor pregled doseženih uspehov in vzpodbuda za nadaljnje delo na področju konjereje. Na zadnji razstavi 20. 10. 1968 smo videli vse kategorije konj, od žrebcev, kobil do žrebet.

Razstavljenih je bilo 40 izbranih kobil in žrebet. Razstavo si je ogledalo nad 1000 ljudi iz bližnje in daljne okolice. Iz kataloga zadnje razstave citiram: »Zelimo, da bi se v naslednjih letih iz te razstave razvila splošna živinorejska, oziroma kmetijska razstava, ali tako imenovani »Kmetijski dan« za to območje, morda pa bi to lahko postala kmetijska razstava za našo občino.« Misel je zelo zanimiva in njena uresničitve bi prinesla zadovoljstvo kmetovalcem.

PITANJE IN VZREJA ŽREBET

Pitanje konj z barjanskim senom daje dobre rezultate. Tudi pitanje žrebet z dodatkom koncentratov se je zelo dobro obneslo. Ponovno bi kazalo proučiti možnosti kooperacijskega pitanja žrebet. Tako bi izkoristili še tiste zmogljivosti, ki sicer ne bodo izkoriščene. V obdobju slabe prodaje barjanskega sena, je samo konj tisti, ki lahko »proda« barjansko seno.

Cene konjem v zadnjem obdobju so dokaj interesantne, saj se gibljejo od 5,50 do 6,30 din za kg I. kl. klavnih konj. Cene plemenskih konj so še višje. Žrebeta so dosegla ceno 12,00 din za kg. Pričakovati je rahel padec cen konjem, vendar v mejah, ki ne bodo rušile interesa konjerejcev. Prav pitanju žrebet in vzreji bi veljalo posvetiti posebno pozornost. Tu se tudi vloženi denar hitro obrača, kar je prednost pred pitanjem klavnih konj. Plemenski material se je še vedno dobro prodal in tudi perspektive tako kažejo, kljub naši tradicionalni nestabilnosti.

Izkoristiti možnosti, ki obstajajo na Barju, pomeni premagati vodno stihijo.

ing. Lojze Habjan

Konjereja ima vse možnosti za nadaljni razvoj

Da bi dobil odgovor na zastavljeno vprašanje, sem obiskal nekaj konjerejev, med njimi tudi kmetovalca Lenaršiča v Brestu, ki redi in oskrbuje štiri žrebce plemenjake.

Barje zavzema 16.000 ha površin s črno zemljo, skorajda »črno-zjom«. Ima eno samo napako, da je mokro in da je vode vsako leto več. Rast je bujna, skorajda prebujna. Človek postaja proti Barju nemočen. Čedalje več ornih površin se zamočvirja, pričena poganjati nezaželena preslica in druge kisle trave. Proti volji barjanskih kmetov postajajo iz njiv travniki, količine sena se večajo iz leta v leto. Seno je kislino primerno samo za krmo konjem, govejega sena Barje daje zelo malo. Zaradi tega se tudi čreda govedi zmanjšuje, povečujeta pa se število konj. Konj velja za najbolj plemenito domačo žival, človeku služi v njegovem življenjskem boju že stoletja. Tudi v novjšem času konjereja ne izgublja na pomenu, spreminja se le njena vloga.

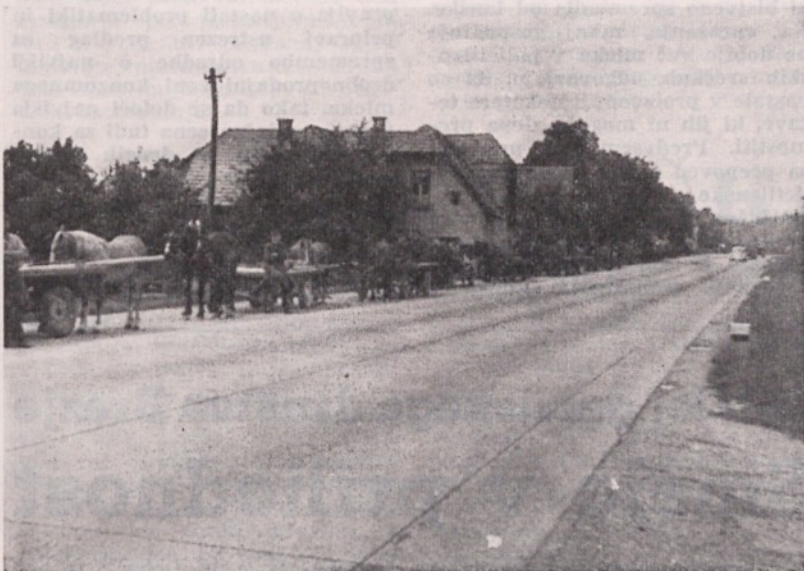
POTROŠNJA KONJSKEGA MESA V EVROPI NARAŠČA

Vloga konja kot delovne sile se zmanjšuje, ker ga zamenjujejo traktorji, povečuje pa se njegov športni pomen in kot vir pridobivanja mesa za ljudsko prehrano. Še do nedavnega so le redno ka ljudstva uporabljala konjsko meso za prehrano. Danes je v svetu uporaba konjskega mesa za prehrano splošno razširjena. Znanje, da Italijani, še bolj pa Francozi, kupujejo veliko konj prav za klanje. Ti dve državi predstavljata potencialnega kupca konj ne samo za našo državo, temveč za vso Srednjo Evropo. Kupci športnih konj skakačev in konj za jahanje so Nemci, nato Francozi in Italijani. Kupci so tudi severnjaki, vendar njihov trg še ni obdelan. Torej perspektive za prodajo konj obstajajo, treba se bo le prilagoditi zahtevam trga.

ORGANIZARANA KONJEREJA POGOJ ZA USPEH

Okolje je samo usmerilo kmetovalce v rejo konj na barjanskem območju. Reja je dobro zastavljena, vendar premalo načrtna. Število žrebetnih kobil narašča, kar je zelo razveseljivo. Računa se, da je na območju Barja približno 300 kobil, ki letno žrebijo. Število ni tako, da bi bili lahko zadovoljni, kajti še vedno je približno 200 nepripuščenih kobil. Potrebno bi bilo nadaljnje

vati z začetim delom. Rodovnik je čestokrat pogoj za doseganje ugodnejših cen. Tudi vsakoletni pregledi kobil predstavljajo korak k nadaljnemu napredku. Barjanski konjereji bi ponovna oživitve dela podružnice konjerejskega društva ali konjerejskega odbora, močno koristila. Zlasti še, če bi bili poleg konjerejev vključeni še nekateri strokovnjaki, ki jim je konjereja blizu. Nadaljnji napredek močno zavisi od dobre strokovne službe, ki naj bi se v prihodnosti razvila še bolj.

Tako so kmetovalci oddajali spitana žrebeta

preusmerjanje konjske črede v korist žrebetnih kobil.

Nadaljnji korak k še hitrejšemu razmahu konjereje predstavlja rodovnik. Po podatkih, ki jih imam na voljo, je v rodovnik vključenih komaj 30% kobil in žrebet. Tu je potrebno nadalje-

REJA PLEMENSKIH ŽREBCEV JE DRAGA

V Brestu je pri kmetovalcu Lenaršiču največja plemenilna postaja ne samo na barjanskem območju, temveč v vsej Sloveniji. Tovariš Lenaršič oskrbuje in vzdržuje štiri žrebce. Trije žreb-

Razvito samoupravljanje kmetov

Kmetijska zadruga v Velikih Laščah že dolga leta sodeluje s kooperanti v štirih proizvodnih

okoljih, to je na Turjaku, v Velikih Laščah, na Robu in Karlovcu.

Kmetov-kooperantov je kar 565, ki imajo pravico voliti polovico članov zadrugnega sveta, drugo polovico pa izvolijo delavci in uslužbenci kmetijske zadruge.

Letos so bile volitve v zadrugi svet 29. junija na štirih voliščih. Kmetje-kooperanti so dobro razmislili o svojih predstavnikih, saj so izbirali 16 svojih predstavnikov od 34 kandidatov. Rezultati volitev so pokazali, da izvoljeni predstavniki kmetov-kooperantov zastopajo vse proizvodne okoliše in da bodo aktivno sodelovali. Tako so imeli 6. julija prvo zasedanje novega zadrugnega sveta, kjer so izbrali novi odbor in razpravljali o bodočem delu.

—am

Žrebe pitano z barjanskim senom

V Brestu šest traktorjev

V zadnjem obdobju prodira vse bolj v naše vasi mehanizacija. Do nedavnega je predstavljal na našem območju traktor v rokah kmetovalca pravo redkost. V barjanski vasi Brest v letošnjem poletju brni že 6 traktorjev. Za zdaj so samo traktorji, le redki imajo tudi priključke. Za ta naslednji zamah je zmanjkalo denarja. Vendar traktor brez priključka ni rešitev, potrebni so vsaj osnovni priključki kot plug,

brane, kosilnica, obračalnik, prikolica. Zelja po napredku je velika, vendar prinaša s seboj tudi bremena, ki jih kmetovalci šele pozneje občutijo. Omenjeni traktorji niso polno izkoriščeni, zato bi bilo treba poiskati vir polne izkoriščenosti v dodatnih prenosih, gozdarstvu in drugod. Sele potem bo napredek popoln, obremenitev pa ne boleča. V traktorjih je vloženo veliko denarja, ki se mora postopoma vračati.

Otroci so slabi zaradi nas vseh

Zavod za socialno delo Ljubljana-Vič-Rudnik obravnava mladoletne prestopnike kot skupino oseb, ki so prišle navzkriž s priznanimi družbenimi normami in potrebujejo našo pomoč. Vse metode dela, ki se jih poslužujemo pri resocializaciji teh oseb, je težko opisati, saj gre za dolgotrajen proces, pri katerem uspehi ne morejo biti vidni čez noč.

Analiziranje mladoletnikove osebnosti, odpravljanje vzrokov in readaptacija mladoletnikove osebnosti, je postopek, ki ne zavazuje samo mladoletnika in socialnega delavca, ki z njim dela, marveč vse, ki prihajajo z mla-

doletnikom v stik. Predvsem moramo spremeniti odnos do teh problemov in končno priti do spoznanja, da se otroci ne rodijo sami po sebi slabi ali dobri, koristni ali nekoristni, marveč da postajajo takšni zaradi nas vseh.

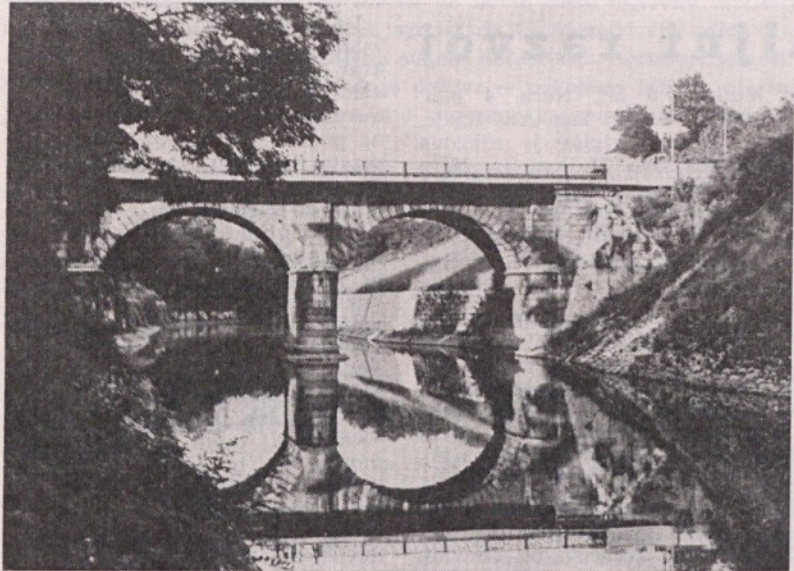
Predvsem si moramo prizadevati, da nudimo mladim ljudem vse tisto, kar jim je nujno potrebno za normalen razvoj in rast v zdrave člane družbene skupnosti. Ko bomo to uredili, bodo tudi spori mladih z družbenimi normami bolj poredki, čeprav bi bilo iluzorno misliti, da bo mladinsko prestopništvo v bližnji bodočnosti povsem prenehalo.

Peter Vrhunc

Vzgojili jih bomo v poštene občane

V labirintu

Karlovski most — ozko grlo Dolenjske ceste

Skupščina mesta Ljubljane je na svoji zadnji junijski seji postregla odborniku Cirilu Staniču z odgovorom na aktualno vprašanje, kdo je v nerazčiščenih odnosih mesto — republika, najodgovornejši, da spričo zadnje hude prometne nesreče na Karlovškem mostu, imenuje posebno komisijo, ki se bo ukvarjala z vsemi problemi, povezanimi z gradnjo novega Karlovškega mostu.

Predsedstvo mestne skupščine je po odborniškem vprašanju Cirila Staniča sklicalo 8. junija posebno posvetovanje, ki so se ga udeležili predstavniki ljubljanskega urbanističnega zavoda, skupščin občin Ljubljana-Vič-Rudnik in Ljubljana-Center, cestnega sklada SR Slovenije, cestnega podjetja Ljubljana, stanovanjskega podjetja DOM, urada za promet, uprave javne varnosti, železniškega projektivnega podjetja, komunalnega sklada Vič in uprave inšpekcijskih služb. Na posvetovanju je prevladovalo mnenje, da je prometna situacija na Dolenjski cesti in na Karlovškem mostu že nevzdržna. Zato je nujno potrebno prilagoditi nevzdržno stanje načrtu razvoja cestnega omrežja in hitrih cest v Sloveniji ter predlogu za izdajo republiškega zakona o javnih cestah. Vse predloge in stališča zadnjega posvetovanja o problemih Dolenjske ceste in Karlovškega mostu bo treba slej ko prej upoštevati v obeh dokumentih, ki sta velikega pomena za slovensko cestno omrežje.

Na posvetovanju je bilo med drugim sklenjeno, da skupščini občin Ljubljana-Vič-Rudnik in Ljubljana-Center začeta z urejanjem tistega dela zemljišča okoli Karlovškega mostu, ki bi lahko vsaj deloma omililo težko prometno stanje na tem delu naše občine. Predsedstvo mestne skupščine je prav tako predlagalo svetu za komunalno gospodarstvo in mestni promet pri skupščini mesta Ljubljane ter vsem drugim pristojnim svetom ljubljanskih občin, direkciji železnice in cestnemu skladu SR Slovenije, da ustanovijo posebno komisijo, ki bo dala konkreten predlog za ureditev prometne problematike Karlovškega mostu in dolenjske vpadnice. Komisija je med drugim dolžna, da takoj začne pripravljati potrebne projektne dokumentacije in finančne konstrukcije za učinkovito rešitev tega, nad vse kričече problema. Poleg vrste obveznosti, ki jih bo prevzela na svoja bremena posebna komisija, je ljubljanski urbanistični zavod zadolžen, da čimprej izdelava ustrezno ponudbo za izdelavo projektne dokumentacije. Kljub dopustniškemu »razpoloženju« lahko pričakujemo, da bodo pristojni organi že letošnjo jesen izdelali vso potrebno dokumentacijo za ureditev prometnih vprašanj okoli Karlovškega mostu in dolenjske vpadnice.

SPET PO STAREM

Vsak dan se srečujemo z njimi — ob dveh popoldne urejajo promet povsod v Ljubljani, kjer ni semaforjev, čuvarji javnega reda in miru. Na slehernem takšnem mestu vidimo prometne miličnike, ki razumljivo mnogokrat niso kos prometni invaziji, ki se »spušča« iz mesta v okolico in se vrača spet v navzkrižnem »ognju« vse tja do treh popoldne. Med mnogimi prometnimi problemi je prišlo pred mestno skupščino tudi vprašanje, zakaj ob največjih konicah ne vidimo prometnega miličnika ob prehodu z Grubarjevega prekopa na Karlovško cesto.

V uradu za promet pravijo, da bi bilo treba za pokrivanje prometnih konic na križiščih, kjer prihaja do večjih zastojev, veliko več prometnih miličnikov kot jih sicer premore ljubljanska prometna milica. Po programu rekonstrukcije Karlovške in Aškerčeve ceste je v skladu z generalnim urbanističnim načrtom predvidena samaforizacija križišč med Cojzovo cesto in Bregom ter Karlovško cesto in Hrenovo ulico v podaljšku tunela. Tak koncept rešuje dostopnost stare Ljubljane in Trnovega na južni de mestnega ringa prek križišča na Bregu, medtem ko se Prule navezujejo na primarni mestni cestni promet na semaforiziranem križišču v podaljšku tunela. Vendar pa vsaj za zdaj ne pride v poštev samaforizacija Grubarjevega nabrežja, ker ruši po mnenju urada za promet, predviden koncept ureditve mestnega prometa. Tako se bomo še vedno zadovoljevali s tem, kar imamo. Promet na tem delu bo mogoče urediti le z uresničitvijo predvidenega programa rekonstrukcije Karlovške in Aškerčeve ceste in s samaforizacijo omenjenih mestnih predelov.

SPORNO MLEKO

Občinskega odbornika Milenka Roša je zanimalo, zakaj trgovine ne dobijo več mleka v polietilenskih vrečkah, kot ga naročajo, pač pa jih prejema v litrskem tetrapaku. Zato ni nič čudnega, če se mnoge naše gospodinje razburjajo nad takšnim početjem ljubljanskih mlekarn, saj je po njihovem mnenju litrsko tetrapak mleko dražje in povrh vsega še manj praktično od mleka v polietilenskih vrečkah.

Mestna skupščina je v skrbi, da bi zavarovala potrebe in zahteve potrošnikov po cenemem konzumnem mleku, izdala posebno odredbo o najvišji ceni za konzumno mleko v prodaji na drobno. Zahtevala je, da so vse delovne organizacije, ki oskrbujejo Ljubljano z mlekom, dolžne zagotoviti zadostne količine pasteriziranega mleka v litrski polietilenski embalaži. S to odredbo je mestna skupščina želela rešiti vprašanje nezadostne oskrbe trga s cenemem mlekom, ki se je pojavljalo že lansko leto. Toda...

pričakovanoj

Po izjavah nekaterih trgovskih podjetij — med njimi je neposredno prizadeti tudi vrsta prodajal pri nas — ljubljanske mlekarnarje ne dostavljajo zahtevanih količin konzumnega mleka v polietilenski embalaži. Zato ni nič čudnega, če v popoldanskih urah pogostokrat zmanjka cenejšega mleka v tej embalaži. V ljubljanskih mlekarnah zatrjujejo, da se prodaja mleka v letošnjem letu po količini in strukturi embalaže ni bistveno spremenila od lanske. Na vprašanje, zakaj gospodinje ne dobijo več mleka v polietilenskih vrečkah, odgovarjajo, da so nastale v proizvodnji nekatere težave, ki jih ni mogoče zlepa premostiti. Predvsem gre pri tem za prepoved uvoza kvalitetne polietilenske folije in zahteve za izključno preusmeritev na domačo proizvodnjo. Ljubljanskim mlekarnam se zdi neodgovorno povečevanje proizvodnje mleka v

polietilenski embalaži, ki spričo slabe folije ni tehnološko zanesljiva.

Mestna skupščina je dala k pojasnilu ljubljanskih mlekarn odločen odgovor: »V primeru, da problem oskrbe ljubljanskega trga z mlekom, ki je mimogrede povedano pod družbeno kontrolo cen, ne bo zadovoljivo rešen že v najkrajšem času, bo mestna skupščina predlagala svojemu svetu za gospodarstvo, da razpravlja o nastali problematiki in pripravi ustrezen predlog za spremembo odredbe o najvišji drobnoprodajni ceni konzumnega mleka, tako da se določi najvišja drobnoprodajna cena tudi za konzumno mleko v drugih vrstah embalaže.«

Le tako bomo lahko prišli tudi z mlekom v polietilenskih vrečkah na »zeleno vejo«!

I.V.

AHAC, TURJAK IN ŠE KAJ

Naša občina premore razgledno točko, ki je ni enake v bližnji in daljni okolici. To je Ahac, visok 749 m. S tem imenom je povezan tudi del slovenske zgodovine iz konca 16. stoletja. Tedaj je bojeviti bosenski paša Hasan pozikal zavzeti trdnjavo Sisek, ki je pomenila ključ za nadaljnja turška osvajanja. Pa tudi Habsburžani so se pripravili za odločilni napad.

Do bitke je prišlo 22. junija 1593, to je na dan Ahaca. Turki so bili poraženi in sam paša Hasan je izgubil življenje. K zmagi je precej pripomogel s svojimi oddelki tudi Andrej Turjaški. V spomin na krvavo bitko je dal postaviti cerkev na stožčastem vrhu nedaleč od gradu.

Cerkev ima nekaj gotskih značilnosti, je pa zdaj zelo zapuščen. Se bolj škoda je, da je vrh hriba zaraščen, da ni nobenega razgleda, čeprav je Ahac najbolj imeniten vršac daleč daleč naokoli. Pa tudi nobenega napisu ni ob glavni cesti, ki bi popotnike opozarjal na to zgodovinsko znamenitost. Izgleda, da vaščani bližnjega Malega Ločnika še ne znajo izkoristiti prilike, ki se jim ponuja. Prvo kar je, pa morajo dobiti nazaj iz Ljubljane Hasanov plašč, ki bi bil glavna znamenitost.

Lep pozdrav z vrha Ahaca
prof. Jaka Meze

Jubilej gasilskega društva Brezje Smelo v prihodnost

Clani prostovoljnega gasilskega društva Brezje pri Dobravi so nedavno tega praznovali pomemben jubilej svojega plodnega in vsestranskega dela — 25-letnico ustanovitve društva.

Društvo, ki je bilo ustanovljeno 15. septembra 1945, je doseglo v petindvajsetih letih svojega delovanja vrsto zavirljivih uspehov. Pobudnik za ustanovitev društva Ivan Dolinar si bržčas ni mogel zamisliti, da bo društvo od ustanovitve do danes domala v vsem opravičilo svoj obstoj. Potem, ko so pri pokojnem Krošlju izposlovali nekaj metrov zemljišča in na njem postavili lopo, so že naslednje leto dobili od sosednjega društva na Dobravi ročno brizgalno in vse potrebno orodje.

Le deset let je minilo, ko so prizadevni brezjanski gasilci postavili namesto stare lope gasilsko shrambo, leta 1957 pa so kupili novo prenosno motorno brizgalno, ki jo s pridom uporabljajo še danes. Predstavniki društva radi povedo, da je njihova enota delovala vedno »v pravem vzdušju«, in da so skrbeli za izboljšanje orodja in ostale opreme za potrebe požarnovarnostne službe. Pozabili pa seveda niso tudi na podmladek, za katerega so vedno skrbeli ustanovni voditelji.

»Naša brizgalna ni bila namenjena samo za vaje«, se spominjajo »svoje prijateljice« danes brezjanski gasilci, »pač pa je doživela tudi svoj ognjeni krst. Spomnimo se samo Mravljevega skednja v Zaklancu, pa Liparjevega v Podolnici, gospodarskega poslopja pri Korunu v Brezjah, pri Vrhovcu na Lesnem brdu in pri Kajžerjevem Matevžu v Podolnici.

Ideja o gradnji društvenega doma je danes stara že okroglih deset let. Nič koliko žuljev, na stotine kilometrov prošenj in pomoči, udarniških ur, denarnih prispevkov, pomoči v lesu in gradbenem materialu, je bilo potrebnih, da so slednjič tudi gasilci v Brezjah dobili pred dvema letoma svoj dom. Preveč je imen, prveč je dobrih vaščanov, preveč ljudi, ki so na takšen ali drugačen način prislunili veliki želji svojih sovaščanov, zbranih v domačem gasilskem društvu. Zato naj jim velja tudi z naše strani prisrčna zahvala za vse, kar so

storili dobrega za svoje gasilsko društvo. Med več kot 50 darovalci so prispevala sredstva za gradnjo gasilskega doma v Brezjah še ve-

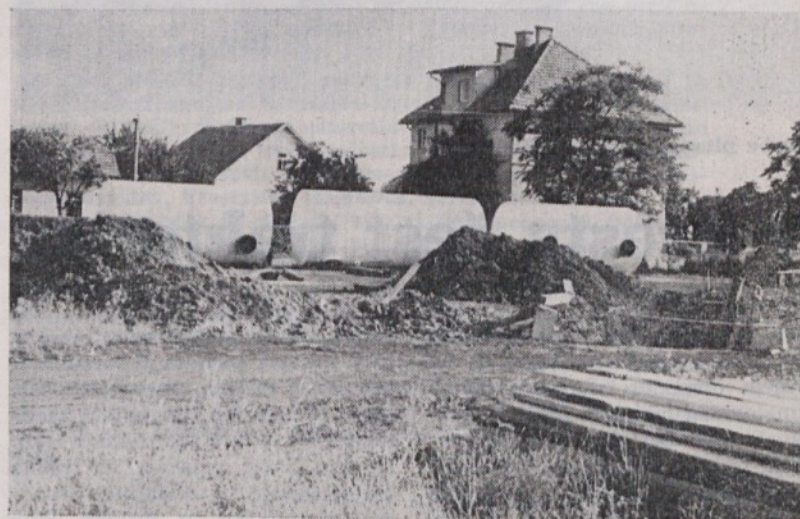
Kje bo stala bencinska črpalka

Odkar so zaradi strožjih predpisov prenehali prodajati gorivo v »Železnini« v Velikih Laščah, je prišel kraj z okolico v težavne pogoje za preskrbo z gorivi. Med Ljubljano in Zlebičem, ki je oddaljen 11 kilometrov od Velikih Lašč, ni nobene bencinske črpalke. Prav tako je ni v dobropoljski dolini.

Lahko je voznikom avtomobilov, ki se zapeljejo 11 kilometrov proti Kočevju ali se obrnejo proti Ljubljani, kjer imajo službo ali opravke, težje je kmetom, ki imajo motorne žage in kosilnice. Največkrat morajo najeti voznika, da jim pripelje gorivo ali pa se mučijo sami z mopedi in drugimi prevoznimi sredstvi. Na avtobusih goriva ne smejo prevažati. Vse to pa podraži ceno gorivu. Taki pogoji so napotili Laščane, da so zaprosili za novo bencinsko čr-

palko. Zanj sta se zanimali dve podjetji. Podjetje za promet z gorivi »Petrol« je menda že pripravilo načrte, zato so si zastopniki podjetja in Velikih Lašč ogledali lokacijo za novo črpalko med Raščico in Velikimi Laščami.

Najlažje je izvedljiva gradnja črpalke pod pokopališčem na zapuščenem delu stare ceste, vendar je zaradi nepreglednosti in velike hitrosti vozil dostop nevaren. Druga je možnost na Raščici, vendar brez pristanka lastnika zemljišča tudi tu ne bo črpalke. Sedaj so nekateri že poiskali tretjo možnost (blizu zapuščenega peskoloma ob cesti — pri Malih Laščah), ki bo morda sprejemljiva. Vendar to beganje le še zavlačuje gradnjo. To škodi porabnikom goriva na tem območju in tudi voznikom, ki jih je vedno več na tej cesti. —am

V Staretovi ulici gradijo (z zamudo) novo bencinsko črpalko. Cisterne so zdaj že v zemlji, delavci pa gradijo že temelje za poslopje. Po tej gradnji lahko pričakujemo skorajšnje asfaltiranje Staretove, Jeranove in Karunove ulice ter Mivke.

V Želimljah spominska plošča pisatelju Finžgarju

Na pobudo krajevne skupnosti in šole, Želimljani pripravljajo postavitev spomenika našemu pisatelju Franu Saleški Finžgarju, ki je tu služboval in veliko prispeval k razvoju kraja.

Pisatelj Franc Saleški Finžgar je v Želimljah služboval v času od 8. oktobra 1902 do 20. aprila 1908. Do pisateljevega prihoda Želimljani niso imeli šole. Takoj je ustanovil v župnišču zasilno šolo in dosegel, da je v Želimljah prišla prva učiteljica. Nadaljnja akcija je bila gradnja prave šole ob pomoči takratnega upravnika grofovih posestev. V jeseni 1904 je šola že stala. Grajena je bila tako, da jo je bilo moč v poznejšem času nadzidati. Od takrat dalje se v Želimljah pouk redno odvija. Pisatelj se ni zadovoljil s prvim uspehom, delal je dalje. Ustanovil je prvo izobraževalno-kulturno društvo »Luč«. Društvo je predstavljalo temelj vsemu na-

daljnemu kulturnemu izobraževalnemu in tudi športnemu delu.

Kljub temu, da so Želimlje blizu Ljubljane, so še danes pristne in izvirne. Tu je pisatelj napisal svoj prvi roman »Pod svobodnim soncem«, ki je brez dvoma eden najbolj branih in priljubljenih romanov na Slovenskem. V Želimljah je zagledalo luč sveta še vrsta drugih pisateljevih del od črtic in povesti, kot so: Moja duša vasuje, Zvonček s tihih poljan, Srečala sta se, Iz modernega sveta itd. Seveda tudi Finžgarju pri pisateljevanju ni bilo z rožicami postlano, kljub temu štejejo njegova želimljaska dela med najbogatejša v njegovem ustvarjanju.

Pisatelj si v Želimljah ni pridobil zaupanja in spoštovanja samo zaradi kulturnega poslanstva, temveč tudi zaradi svojega vzornega in umnega kmetovanja, ki je služilo vsej dolini za vzgled. Pisateljeva priljubljenost je bila znana daleč naokrog, saj je v Želimljah prihajala vrsta njegovih prijateljev in znancev.

To je samo nekaj delcev iz Finžgarjevega bogatega življenja in dela v Želimljah, ki je vodilo Želimeljčane k odločitvi, da se mu skromno oddolže. Spominsko ploščo naj bi postavili na šoli, ki je zrasla kot plod njegovega dela. Najbrž je to res najbolj primeren kraj, ki bi opozarjal mlade rodove na moža, ki je tu živel in ustvarjal za blagor Želimelj in vsega slovenskega naroda. Želimeljčani so na to posebej ponosni — in prav je tako.

L. H.

Gradnja ceste v Podpeči

Ceste asfaltirajo tudi z lastnimi sredstvi

Tako kot se znajdejo in žrtvujejo pri asfaltiranju cest na območju KS Podpeč, se znajdejo le malokje. Tamkajšnji prebivalci

dajejo za asfaltiranje dokaj visoke vsote in tako z lastnimi sredstvi pomagajo k čim hitrejšemu reševanju tega komunalnega problema. Tako so npr. prebivalci vasi Prevalje zbrali sredstva za asfaltiranje kakih 600 metrov. Cesta je široka kakšna 2 metra in pol, stroški zanjo pa so znašali nekaj čez milijon dinarjev.

Na podoben način so si pomagali tudi v Kamniku, kjer so prebivalci sami plačali asfaltiranje za odcep proti Rakitni. Razne delovne organizacije pa tudi zasebniki so prispevali sredstva za asfaltiranje poti do ambulante.

Če ne omenjamo več spomladi zgrajene ceste do Kamnika in Preserje, potem naj povemo še, da je zdaj v prvem planu gradnja ceste od glavne ceste do Jezera. Za 4 metre široko cesto, ki bo dolga nekaj sto metrov, iščejo sredstva pri občinski skupščini. Za ureditev podkrimskega turizma, katerega vplivno območje bi segalo od Iga do Vrhnike, pa bi radi uredili cesto od Podpeči do Iga. Podpečani pa se sprašujejo, zakaj nihče ne razmišlja o asfaltiranju ceste proti Črni vasi. Stvar je namreč v tem, da bi ta cesta skrajšala pot proti mestu za 4 do 5 kilometrov. Razen tega pa bi delavci, zaposleni v Ljubljani, ne čakali več pred večno zaprtimi dvojnimi železniškimi zapornicami, kjer zjutraj in opoldne tudi po 50 avtomobilov čaka dolge minute, da se zapornice odpro.

L. H.

Elektrika povsod

Na področju podpeške krajevne skupnosti imajo skoraj v vseh naseljih urejeno elektriko. V zadnjih letih so postavili 4 nove transformatorje in več km el. omrežja. Žal nimajo elektrike le še na Planinici, ki je poldruhi kilometra oddaljena od jezera. KS pa želi pomagati tudi tem. Upajo, da bodo s pomočjo občanov nabavili agregat s čimer bi dobili elektriko tudi v tem oddaljenem kraju.

Ukinitiv mlina v Podpeči

Podjetje Usluga bo v kratkem zaprlo stari mlin, ki je do nedavnega mlel manjše količine žita za bližnje kmete. Stavbo bo odkupilo podjetje Galanterija Podpeč. Kljub temu pa so poskrbeli, da kmetje ne bodo prikrajšani. Žitarice bodo lahko zamenjavali za moko na sedanjem obratu AK Barje v Preserju, kjer prodajajo že sedaj del artiklov za potrebe kmetov.

Črpalka v Podpeči

V Podpeči namerava Petrol graditi bencinsko črpalko. Zemlja je odkupljena, projekti pa izdelani. Manjka le gradbeno dovoljenje. Z novo črpalko, ki bo stala 50 do 60 milijonov starih dinarjev, bodo pokrivali potrebe Iga, Borovnice, Brezovice, Podpeči in Rakitne. Z gradbenimi deli, računajo, bodo začeli spomladi.

Delikatesna trgovina

Po izjavi direktorja AK Barje nameravajo zgraditi v Podpeči delikateso z bifejem.

Združitev KS Rakitna s KS Podpeč-Preserje

Tako na Rakitni kot v Podpeči in Preserju dozoreva misel, da bi morali obe KS združiti. Ideja je rodila na Rakitni, kjer že nekaj časa ugotavljajo, da so preveč oddaljeni od večjih krajevnih centrov, osamljeni in da imajo premalo ljudi, ki bi se lahko borili za krajevne interese. Prvi koraki v to smer so storjeni. Že zdaj so združene organizacije Zveza borcev, invalidi in civilna zaščita. Z združitvijo turističnih društev pa bi hitreje in učinkoviteje lahko reševali tako probleme letnega podpeškega kot zimskoletnega turizma na Rakitni. Koristi od tako okrepljenega turističnega društva bi imeli torej obe krajevni skupnosti. V obeh krajevnih skupnostih pripravljajo analizo o skupni problematiki in jo bodo dali v proučitev občinski skupščini.

NOVICE IZ ŠKOFLJICE

Ceste čakajo na popravila:

Ceste, presnete ceste, ko bi bile vsaj asfaltirane, pa niso, ker so II. reda pa še občinske povrhu...

Zadnje neurje je napravilo, pravo razdejaje na cestah IV. reda, zlasti na območju vasi Lenišče, Pleše, Lisičje, Zalog. Ceste niso več podobne cestam, temveč hudourniškim strugam. Cestam je potreben cestar, ki se bo vsaj sprehodil in očistil propuste za vodo, oziroma jih napravil. Planirna deska, s katero komunalno podjetje popravlja ceste, ne more nadomestiti človeške roke. To je bila splošna ugotovitev prisotnih na zadnji seji krajevne skupnosti na Škofljici. Upam, da ji bo komunalno podjetje prisluhnilo in ceste v najkrajšem času popravilo.

Otroško varstvo, šola, pokopališče:

Stanovanjska gradnja na Škofljici je končno v polnem razma-

hu. Za Škofljico je izdanih nad 60 gradbenih lokacij. Precej je tudi črnih gradenj. Veliko novih gradenj je že naseljenih. Sedaj je čas, da se prične gradnja objektov splošnega značaja od otroškega varstva, nove šole in pokopališča. V izdelavi so potrebni projekti. Po pogodbi naj bi ti kraji dobili tudi kanalizacijo do 30. julija 1970. Člani krajevne skupnosti komaj verjamejo tem obljubam.

Asfaltiranje cest na Škofljici:

V teku so razgovori s cestnim skladom SRS za asfaltiranje ostanka stare ceste proti pošti in priključka na avto-cesto. Baje naj bi za to asfaltiranje uporabili sredstva občine, ki so bila namensko dodeljena za asfaltiranje ceste proti Glinku oziroma Galvanotehniki. Dobro bi bilo zvedeti, zakaj je krajevna skupnost odstopila od prvotnega programa.

Podpeško jezero — turistična točka

Podpeško jezero postaja iz meseca v mesec priljubljena točka za številne turiste. Ob posebej lepih nedeljah najde ob njegovih bregovih oddih stotine ljudi. Okolica tega drobnega barjanskega bisera je že lepo urejena. Podpečani so uredili 4 dohode v

vodo, postavili pa so tudi odskočno desko in plažo za otroke ter tuše.

Doslej pa še vedno ni urejena ustrezna preskrba turistov. Pričakujejo, da bodo do prihodnje turistične sezone dogradili bife, ki ga bo financiralo trgovsko podjetje Prehrana.

Sicer imajo pa na tem kraju velike turistične načrte. Mednje sodi zidava vikendov na severnem delu jezera in zgraditev večjega turistično-gostinskega lokala.

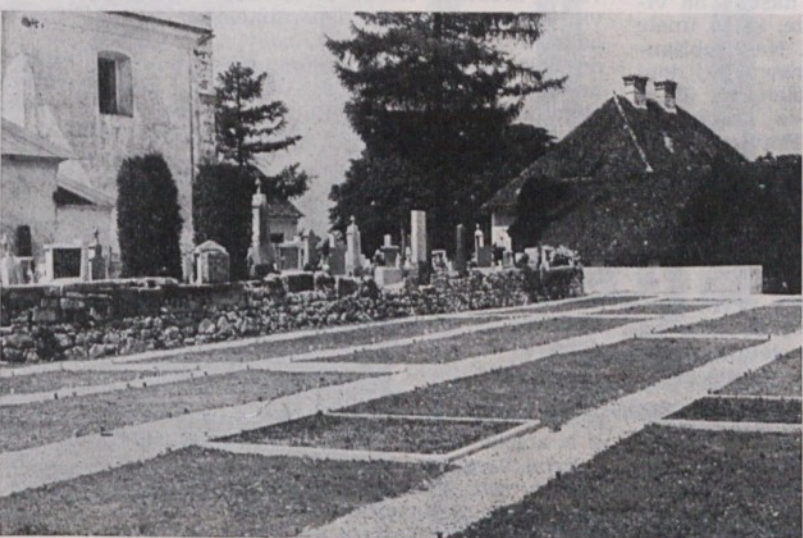
Se vedno pa se nekateri občani, ki vidijo v Podpeškem jezeru lepo turistično zanimivost, ogrevajo za to, da bi dolinico, v kateri leži jezero, poplavili, s čimer bi v kratkem nastalo več kot 1/2 km dolgo in 250 m široko jezero — pripravno za številne vodne športe, ki jih sedanje razsežnosti ne dovolijo. Morda bi bilo treba le malo poguma in denarja, pa bi Podpečani dobili veliko jezero, ki bi pritegnilo še več turistov kot doslej.

Berite Našo komuno

Novo pokopališče

Ker je postalo staro podpeško pokopališče premajhno, so se morali odločiti za gradnjo novega. Tako so Podpečani ob starem pokopališču zgradili nekajmetrski zemeljski nasip in pridobili približno 20 x 35 metrov novega po-

kopališnega prostora. Zgradili so tudi novo ograjo, parcelo pa so prepredli tudi z novimi potmi. Novo pokopališče je stalo krajevno skupnost 24 milijonov SD, gradilo pa ga je Komunalno podjetje Vič.

Novo pokopališče v Podpeči

DOGOVOR

Na zadnjem razgovoru s predstavniki občinske zveze za telesno kulturo, smo se v uredništvu Naše komunne odločili, da s skupnimi prizadevanji nadaljujemo s tradicijo vsakoletnih srečanj najzaslužnejših športnikov, športnih delavcev in funkcionarjev v naši občini. V našem zapisu »Sportnikom tudi družbena priznanja«, smo namreč nehote prezrli, da so prizadevni telesnovzgojni delavci v občinski zvezi za telesno kulturo doslej že kar trikrat pripravili srečanja športnikov in klubskih delavcev.

Vsakoletna tovrstna srečanja z izborom desetorice najboljših športnikov naše občine — zanje se bodo odločili bralci Naše komunne — pa bo le ena od mnogih

oblik našega medsebojnega sodelovanja v popularizaciji telesne kulture.

KOŠARKARJI TRNOVEGA PRVAKI

Spomladanski prvaki v II. republiški ligi — center so postali košarkarji Trnovega, ki so v zadnjem košu prepričljivo premagali Novomeščane in s 16 točkami zasluženo osvojili prvo mesto. Trnovčani so prikazali v letošnjem tekmovalju v družbi z drugoplasirano Zarjo najboljšo igro. Zato lahko pričakujemo, da bodo tudi v jesenskem delu prvenstva obdržali primat v drugoligaški republiški košarkarski konkurenci.

O prizadevnih članih košarkarskega kluba iz Trnovega bomo pisali obširneje v eni prihodnji številki našega lista.

Pratkarca se požvižga na pratiko

»Gostilna pri Pratkarju« piše na mogočni hiši na spodnjem koncu Polhovega Gradca. Stavba na »štuke« in z »gankom« je že precej v letih. Slutimo, da so fur-

mani tukaj radi počivali in verjetno so tudi Napoleonovi vojaki zavili radi k Pratkarju. »Pa kaj bi ugibali, kar Cilko vprašajmo, kako in kaj.« smo si dejali in

stopili v kuhinjo, kjer se je med lonci spretno vrtela Cilka Nartnik, ki skupno z možem Ivanom vodi gostilno.

— Koliko križev pa že ima vaša gostilna?

»V vaški kroniki piše, da so leta 1700 obnavljali našo cerkev,« se je razgovorila »birtinja« in pokazala na lučaj oddaljeno cerkev. »Ob tem zaznamku je tudi zapisano, da so se zidarji hranili pri Pratkarju. To torej pomeni, da je gostilna stara najmanj 270 let, po vsej verjetnosti še več.«

— Od kod izvira ime »Pri Pratkarju«?

»To so me že večkrat spraševali in mnogokje sem že slišala, da so tukaj včasih izdelovali lesene pratike, nekakšne horoskope z lepimi podobami. V zadnjem času pa se je za to ime pojavila razlaga, da izhaja Pratkar iz besede »prata« — pečenka. Mogoče so jo včasih pekli pri nas tako dobro, da se jih je oprijelo to ime.«

— Od kdaj pa ste vi tukaj?

»Jaz sem sicer Gorenjka, doma sem iz Komende, tukaj pa delam že 34 let. Gostilno sva z možem prevzela pred desetimi leti.«

— Pa nese?

»Letos gre bolj slabo. Vse je postalo dražje in kar nerodno mi je računati. Tudi pijača gre slabo, saj se ljudje ne upajo več piti. Vsakdo ima že avtomobil in se brani pijače. Ljudje so postali tudi bolj zahtevni, radi bi se zabavali, to pa je povezano z velikimi stroški.«

— Ali je bilo v prejšnjih časih kaj boljše?

»Pred vojno so hodili k nam na letovanje čez vse počitnice. S kočijami so prihajale znane ljubljanske družine — Fabian, Jurjovec, Bahovec in drugi. Včasih so

Cilka Nartnik

se še kot otroci podili po dvorišču, danes pa prihajajo k meni kot doktorji, inženirji, funkcionarji in podobno,« se je spominjala Cilka.

— In kaj je posebnost vaše gostilne?

»Vsi pravijo, da znamo pripraviti dobre ribe. Postripi so vedno na jedilniku, dobivamo jih iz ribogojnice Dragomelj. Pozimi, ko imamo koline, pa postrežemo tu-

di s krvavicami, pečenicami in salamo,« je naredila nekaj reklame za svojo gostilno.

— Ko vas že kličejo Pratkarca — ali vreamete v horoskop?! smo bili za konec radovedni.

»Kje pa!« se je široko nasmejala in dodala: »Vidim pa, da ga dekleta rada berejo. Kaj hočemo, mlada so še in marsikaj pričakujejo.«

Simon Kolar

Za lipo pri nekdanji polhograjski graščini pravijo, da je stara nekaj sto let. Zato bi se težko odločili, ali je lipa stara tri ali štiri stoletja, ali pa se je morda v njenih letnicah zasukalo že nekaj več sto kolarjev. Na posnetku Simona Kolarja vidimo le kanček njenega razkošnega poletnega oblacila.

Listamo po naši preteklosti

Spomnimo se častitljivih prednikov

Uredništvo našega časopisa se je odločilo, da svojim bralcem nekoliko približe predstavi bogato zgodovino občine Ljubljana-Viš-Rudnik. Če nam bo uspelo vsaj v majhni meri zajeti dogodke, ki so tako ali drugače dali našim zgodovinskim tokovom svoje obeležje, tedaj smo s svojo namero uspeli. Kronološki pregled najzanimivejših dogajanj nekdanje in novejšje zgodovine je na osnovi različnih virov pripravil naš sodelavec, novinar IVAN VIRNIK. Veseli bi bili, če bi mu pri njegovem delu priskočili na pomoč z nasveti, ki bi jih lahko uporabil pri svojem pisanju. Oglasite se kar na naslov našega uredništva. Za sleherno pojasnilo, dopolnilo ali nasvet, vam bomo od srca hvaležni.

O MOSTIŠČARJIH IN KOČAH NA KOLEH

Če želimo tako ali drugače spregovoriti o prvih naselbinah na koleh, se moramo hočeš-nočeš povrniti tri tisočletja nazaj v dobo, ko se je človek verjetno prvič pojavil na ozemlju današnje Slovenije in je obsežno ravnino južno od sedanje Ljubljane med Vrhniko in Igom ter Borovnico in Brezovico, prokrivalo veliko močvirje. Močvirju bi lahko dali navsezadnje tudi vzdevek jezero, saj je obsegalo odbršen del današnjega ozemlja naše občine. Merilo je okoli 190 km², obiti pa ga je bilo mogoče le ob severni strani proti Vrhniki ali pa priti do njega po rečni poti. Očitno je, da segajo najstarejši znani človekovi sledovi tja v konec starejše kamene dobe in na začetek mlajše kamene dobe, kar bi pomenilo, da segamo v našo zgodovino 150.000 do 50.000 let pred našim štetjem!

Pozabiti ne smemo — tako pripoveduje v svojem zapisu »Naša občina včeraj, danes in jutri« prof. Tomaž Weber — da se nepretrgan človekov razvoj začel je že z mlajšo kameno dobo, potemtakem 3000 do 2000 let pred našim štetjem. Seveda traja

človekov razvoj nepretrgoma vse tja do današnjih dni, ko razumljivo dobiva popolnoma drugačno, samosvojo podobo. Zgodovinski viri vedo povedati, da so že proti koncu mlajše kamene dobe nastale na viškem »koncu« prve naselbine, ki so imele prejkone svojevrsten značaj. Na Ljubljanskem barju so se namreč prav v tej dobi pojavile prve stavbe na koleh, ki jih v zgodovini označujemo tudi z nastankom mostiščarjev ali koliščarjev. Pravega izraza za prve naselbine nimamo, ves čas pa so se ohranili koliščarji ali mostiščarji, saj so prebivali takratni stanovalci Barja v kočah na koleh — od tod tudi ime koliščarji, vzdevek mostiščarji pa bi si lahko razlagali po nastanku koliščinih mostov, ki so spajali posamična prebivališča prvih barjanskih naseljencev. Toda, naj bo tako ali drugače — v našem zapisu želimo spregovoriti nekoliko več prav o mostiščarjih.

Kako so nastale kočje na koleh? Preprosto. Prebivalci Barja so se odločili, da postavijo namesto na »suhem« svoje kočje, kar na »mokrih« močvirnih tleh. Koče so gradili kaj preprosto, vendar po svoje nadvse zanimivo. Najprej so v močvirno dno zabili kole, postavili nanje veliko leseno plo-

ščad, na kateri so prek noči zrasle prve stavbe na koleh. Delo seveda ni bilo tako lahko kot bi človek mislil na prvi pogled. Toda dandanašnji se nam zdi nerazumljivo, zakaj se takratni barjanski stanovalci niso raje odločili za gradnjo svojih prebivališč na suhem. Morda so imeli po svoje prav, saj jih je razsežna močvirna »luža« privabljala bolj kot karkoli. Na koliščih pa je bilo tudi precej varneje kot na suhem.

Zgodovinarji so dolgo ugibali o vzrokih, ki so vodili tedanje Barjance h gradnji naselbin na koleh. Bržčas pa bo obveljala trditve, da so mostišča nastala v zvezi s potmi, ki so vodile ob jezeru ali pa prek njega. Z drugo besedo — že pri nastanku prvih naselbin na koleh, je prišel do polne veljave pomen tega prostora, ki so ga predstavljala takratna ljubljanska vrata.

Danes ne dvomimo več, da so barjanska mostišča nastala ob koncu mlajše kamene dobe. Mostišča segajo še tja v bakreno in bronasto dobo, ko so prejkone dosegla svoj višek. Medtem, ko so se kolišča »uveljavila« v vsem svojem nepozabnem sijaju v bakreni in bronasti dobi, so v letih 1800 do 1000 pred našim štetjem pričela postopoma propadati, tako da so prav v tem obdobju dokončno izginila z naših obzorij.

ZNAMENITE NAJDBE

Razkošje bogatega mostiščarskega življenja sega v bakreno in bronasto dobo, ki sta ohranili vrsto znamenitih najdb. Dobrišen del najdb nas popelje v bakreno dobo, ki nam postreže s prgiščem zanimivih predmetov, ki ponazarjajo žitje in bitje naših prednikov. Iz bakrene dobe so ohranjeni danes najrazličnejši koščeni predmeti iz zbirke orodja barjanskih mostiščarjev, povrhu vsega pa še razne sekire, kladiva, bodala, osti, šila, dleta in ostali predmeti. Če so nam v muzejskih zbirkah v izobilju na voljo mnogi koščeni predmeti, najdemo le sem in tja nekaj okrasnih (nakitnih)

predmetov ter obeske iz prevrtanih živalskih kosti.

Kaj nam je ohranila bronasta doba? Iz te dobe so arheologi našli nekaj zanimivih predmetov iz bakra pri izanskih koliščih, ki so nam »postregli« z lepo bero mostiščarskih ostankov — kalupov, kamnitih nakoval za obdelavo iz bakra vlitega orodja, konic za sulice in bodala ter podobno.

Ko govorimo o najdbah in o mostiščarskih naselbinah ne smemo prezreti tudi kolišč v Preserju in Blatni Brezovici, ki sta nastali v bronasti dobi. Čeprav vemo o teh dveh koliščih malo, moramo kljub temu priznati njihov zgodovinski razvoj, ki je — podobno kot pri ostalih koliščih — vreden našega občudovanja in spoštovanja.

Poglejmo slednjič še kulinarično stran življenja tedanjega barjanskega človeka. Hrana je bila umljivo preprosta in kdo je takrat sploh pomislil na to, da je treba jed posebej pripravljati. Barjanski jedilnik je bil po svoje sila zanimiv, da o slinah nenasitnih gurmanov ne govorimo. Naši predniki so se hranili z mesom jelena, losov, srn, bobrov, barjanskih prašičev, medvedov, jazbecev, koz, ovac itd. Ker je bilo leskovih nasadov v izobilju, so radi segli po lešnikih in drugi rastlinski hrani, med katere so imele prednost drnulja, maline, glog, vodni orešček in želod. Toda to še zdaleč ni bilo vse, s čimer so se hranili na koleh.

Da se barjanski ljudje svoje dni niso ubadali samo z lovom in ribolovom, nam kažejo najdbe modela za izdelavo bakrenih motik. Potemtakem ni dvomov, da so se s pridom oprijeli tudi poljedelstva, čeravno sta jim lov in ribolov prinašala veliko več kot zemlja.

Približno tako je teklo življenje med mlajšo kameno dobo preko bakrene in bronaste dobe na ljubljanskem barju. Propadanje mostišč sega v leta 1650 do 1150 pred našim štetjem, ko so se mostiščarji trumoma preseljevali v takratno Italijo, kjer so našli svoj drugi dom.

(Nadaljevanje v prihodnji številki)

Čebelarji so rojili

Naši razgovori

Konjiček z grenkim priokusom

Titso nedeljsko opoldne je Viktor kar kipel od sreče. Še uro prej mu je razpoloženje pokvaril slab obisk na strokovnem predavanju ob srečanju naših čebelarjev v Polhovem Gradcu, a vendar ga židana volja ni zlepa zapustila ob kramljanju pod senčnim razkošjem Pratkarjevih kostanjev.

Le stežka časnikarji najdemo med svojimi vsakodnevnimi opravili tako prijetnega sobesednika, kot je tajnik čebelarstva družine Dolomiti Viktor Majdič. Beseda za nobeno ceno ne zastane v njegovem pripovedovanju. Človeku se zdi kot bi iz globokega tolmu na poslušal utrip utirajoče modre »princeze«.

»Pik smo dobili od zveze čebelarstev v Ljubljani. Veliko časa resda nismo premisslivali, zato smo se hitro odločili, da tudi v Polhovem Gradcu ustanovimo svojo čebelarstvo družino. Zbralo se nas je nekaj »najzagrizenejših« čebelarjev in s 13 člani je pred tremi leti steklo delo v društvenih okvirih. Za prvega predsednika smo izbrali Vinka Zibelnika iz Hrastenic, ki ima nemalo zaslug za to, da sodi danes naša družina med najmarljivejše v Sloveniji. Lastna hvala nam ne diši, saj lahko naše delo ocenijo drugi, ki nas spremljajo vsa zadnja leta.«

»Sprva vas je verjetno čakala obilica težav, kako pa je danes?«
 »Začeli smo brez sredstev. Tako smo morali za strokovna predavanja »celo« prosjačiti za prostovoljne prispevke. Toda naši člani so razumeli težko situacijo, zato so s svojim vztrajnim delom podžigali tudi druge prijatelje čebelarstva. Tako nas je danes v družini že enainšestdeset. Zdaj stojimo nekoliko bolje, vendar še vedno nismo deležni potrebne družbene pomoči. V tem tiči boleča rana našega čebelarstva.«

»Torej se čebelarji čutite zapostavljene?«

»Odkrito povedano — da! Pomislite samo na nekaj. Slovenci imamo v osebnosti Antona Janše prvega evropskega čebelarstva strokovnjaka, toda danes vidimo, da nimamo v Sloveniji niti čebelarstva šole, niti institucije, ki bi se ukvarjala z znanstveno-raziskovalnim delom na področju

Viktor Majdič

čebelarstva. Nedojemljivo je, da nas nočejo razumeti, čeprav vsi vemo, da ima skupnost od čebelarstva veliko večje koristi kot sam čebelar. Spričo takšnega »vzdušja«, čebelarstvo postopoma izumira, in zato smo lahko zaskrbljeni nad njegovo jutrišnjo usodo.

»Mar se tudi v Polhovem Gradcu bojite izumiranja čebelarstva?«

»To pa ne! Na osnovni šoli imamo močan čebelarski krožek, zato ni bojzani, da bi v družini ostali brez mladih, navdušenih čebelarjev.«

V Polhovem Gradcu imajo močno čebelarstvo družino, nimajo pa primernih prostorov, kjer bi se lahko sestajali, poslušali predavanja in nasploh moževali o sladkostih in tegobah čebelarstva življenja. »Čebelarski dom potrebujemo in dobili ga bomo,« tako so sklenili že pred leti, čeprav v isti sapi še ne bi mogli odgovoriti, od kod bodo dobili denar. Premožnih stricev nimajo; tudi marsikje po Sloveniji si čebelarji želijo streho nad glavo.

melodijah. Lojzeta sicer ni bilo, saj si je pri avtomobilski nesreči nakopal mavčni povoj, toda tudi njegov brat je namazan z vsemi »žavbami« tako, da so se ljudje kar lomili od smeha. Pa tudi drugače so ga »lomili«.

Za grobo stesanimi klopami in mizami (kot se za veselico spodobijo) je vršalo kot v panju. Kar nekaj tisoč ljudi se je zbralo z vseh koncev, na avtomobilih smo videli oznake Ljubljane, Kranja, Novega mesta, Kopra in Maribo-

Zena: »Nič ne boš pil, kdo pa bo šel jutri v službo!«

Mož: »Kaj pa medica, ali jo lahko pijem?«

Zena: »No, medica je zdravilna, pij jo, kolikor te je volja,« je kočno popustila boljše polovica in pri tem verjetno na tihem računala, da medica ni alkoholna pijača.

Pa se je bridko motila. Ni vedela tega, kar je bilo znano že starim Slovanom in verjetno tudi njenemu možu, da je namreč na videz nedolžna medena pijača v resnici kar hudo alkoholiziran napitek. Proti večeru, ko je spravljal moža proti domu, se je verjetno tudi ona dokopala do tega spoznanja. Bo vsaj vedela za prihodnje leto!

Takih, ki so prvič spoznali blaženo opojnost medice, je bilo na čebelarskem taboru več in prodajalke so komaj zmogle vsa naročila. Eni so bili torej za medico, drugi za vino, tretji za pivo, vsi skupaj pa so složno prepevali in skušali preglasiti Slakove fante.

In še nekaj je opozarjalo, da so čebelarji dobri organizatorji. Ob cesti so namreč postavili velikega Turka s turbanom, odlikovanji, sabljo in pištolo v roki in

Eden izmed mnogih prijateljev čebel je Ivan Oven iz Polhovega Gradca, ki si bo letošnji tabor verjetno še posebej zapomnil. Na njem so mu namreč podelili čebelarstvo priznanje.

»Še dolgo življenje ob svojih muhah mu želimo,« je dejal ob koncu svečanega nagovora Vladimir Martelanc, predstavnik zveze čebelarstev Slovenije, ko mu je izročal Red Antona Janše III. stopnje in košaro z darili in dodal, da ga odlikuje za 50-letno čebelarjenje.

— Kdaj pa ste se pričeli sukati okrog čebel? nas je zanimalo.

»Čebele so me zanimalo že od mladih nog, prvi panj pa sem dobil, ko sem imel 16 let. Po 50 letih čebelarstva imam 20 panjev,« nam je odgovoril Ivan Oven in dodal, da je sicer kmet, izkupiček od prodanega medu pa mu tudi pride prav.

— Koliko medu pa iztočite iz teh panjev?

»To je zelo različno, odvisno je pač od čebelje paše. Kakšno leto ga ni nič, natočil pa sem že tudi 200 kilogramov medu. Včasih sem vozil čebele na pašo tudi drugam, v Liko in tudi v Bosno.«

— Kaj pravite na to, da smo imeli letos kar dva smrtna pri-

Ivan Oven sprejema čebelarstvo priznanje

Tako so Polhograjčani tuhtali in potuhtali pravo: danes so moderne veselice, pa jih pripravimo še mi. No, besedi »veselica« so se izognili in tako so letos že tretje leto pripravili čebelarski tabor. Videti je, da se čebelarji razumejo tudi na posle, saj so uganili, kaj privablja ljudi — okrogle in poskočne pesmi. Prav zato so za svoje tabore kar abonirali magnet za ljubitelje narodno zabavne glasbe, ansambel Lojzeta Slaka.

To je bilo veselo na gmajni za vasjo zadnje nedelje junija! Mogočni skedenj in košata drevesa so dajala sicer debelo senco, toda plesalcem je bilo kar pošteno vroče, ko so se vrteli ob Slakovih

ra. Vsi verjetno niso čebelarji, s plačilom vstopnine pa so le pripevali za čebelarstvo.

Da čebelarskega tabora ne bi kdo zamenjal s kakšno gasilsko veselico, so organizatorji nad točilne mize pritrdili čebelarske napise: »Matica«, »Roj«, »Žnidaršič« in podobno. Da imajo vmes prste čebelarji, se je videlo tudi po tulcih, ki so jih oblizovali otroci. V njih namreč ni bil sladoleđ, temveč med. Med tekočinami so tekmovali vino, pivo in pa seveda medica.

Na veseliščnem prostoru smo ujeli tale pogovor med zakonskim parom:

Mož: »Ženka, kakšen kozarček pa ga že lahko zvrnem.«

Zabavišni prostor

— odprtimi usti. Odprta so bila zato, da so lahko čebele hodile domov. V resnici je namreč šlo za čebelji panj. Predsednik polhograjske čebelarstva družine je videl podobnega v čebelarskem muzeju v Zahodni Nemčiji in poglej si ga je omislil še sam.

Turek je privabljal ljudi in vzburjal domišljijo otročaje, ki so postopali okoli njega, preblizu pa si le niso upali. Kdo bi se nastavljal čebelam!

mera zaradi čebeljih pikov. Ali se jih nič ne bojite?

»To je naključje, ki se ponovi vsakih sto let. Tudi mene je že kakšna čebela vsekala, kaj hujšega pa ni bilo,« je povedal Ivan Oven.

Uradni del čebelarstva tabora v Polhovem Gradcu je bil s tem pri kraju, neuraden pa se je nadaljeval pozno v noč. Za nekaj zidov čebelarstva doma so že zbrali. Simon Kolar

Turek — maskirani panj

hojal
hoja

Ljubljana
 langusova 8
 predelavalesa

Podjetje »HOJA«, predelava lesa, Ljubljana, Langusova 8, je lesno podjetje v ljubljanskem bazenu in imamo na razpolago:

kuhinske elemente, les vseh obdelav in kvalitet, plastične in lesene rolete, p'atnene zavese in samonavijalnice, konfekcijske in garderobne obošalnike.

Po naročilu izdelujemo: okna, vrata, opremo za turistične, poslovne in stanovanjske objekte, strešne konstrukcije, tesarske usluge in montažna vikend naselja, garaže tipa »Velox«.

Informacije dobite v komercialnem sektorju, tel.: 20-122, 20-532, 22-042, 20-977, TELEX: Hoja, 31-150

Vtisi s XIV. hvarskega dramskega festivala

Odločitev strokovne žirije na XIII. srečanju dramskih skupin Slovenije, da letos zastopamo poleg Sentjakobskega gledališča slovenski amaterizem na hvarskem festivalu, nas je prijetno presenetila. Veseli smo bili tega uspeha in obenem zaskrbljeni, kje bomo dobili denar za potovanje na Hvar. Na pomoč nam je priskočila »Iskra« Horjul in nam omogočila prevoz. V četrtek 9. VII. 1970 ob 12. uri ponoči, je naša ekspedicijska krenila na pot po jadranski magistrali. Potovali smo z dvem osebnima in poltovornim avtomobilom, ki je vozil kulise. Utrudljiva pot, ki je trajala preko celega dne, se je zaključila ob 18. uri popoldan na Hvaru. Penzion smo dobili v hotelu »Phoros«. Najbolj vneti kopalci so še isti večer skočili v morje in se ohladili po dolgi in vroči vožnji. Naslednji dan se je začel festival. Po uradni otvoritvi se je začel program festivala, ki je trajal od 10. VII. do 23. VII. 1970. Kot prvi so nastopili igralci amaterskega gledališča iz Tešnja s Čorovičevim delom »ZULUM-ČAR«. Naslednji dan smo bili na vrsti mi z Obaldijevo predstavo »VETER V VEJAH SASAFRASA«. V nadaljevanju so se zvrstile še predstave iz Nikšiča z Mihajlovič-Mihiz — »BANOVIC STRAHINJA«, Novi Sad; — Mrožek — »POLICAJI«, Pančevo; Vuk Vučo — »NJEGOVA EKSELENCA«, Zagreb; Tulač — »KOLO OKO SVIJETA«, Sentjakobsko gledališče; Lope de Vega — »VITEZ ČUDES«, Beograd; F. Arrabal — »KONCERT U JAJETU«, Džakovica; Kelmert — »OSVETA«, Branko Krsmanović: Beo-

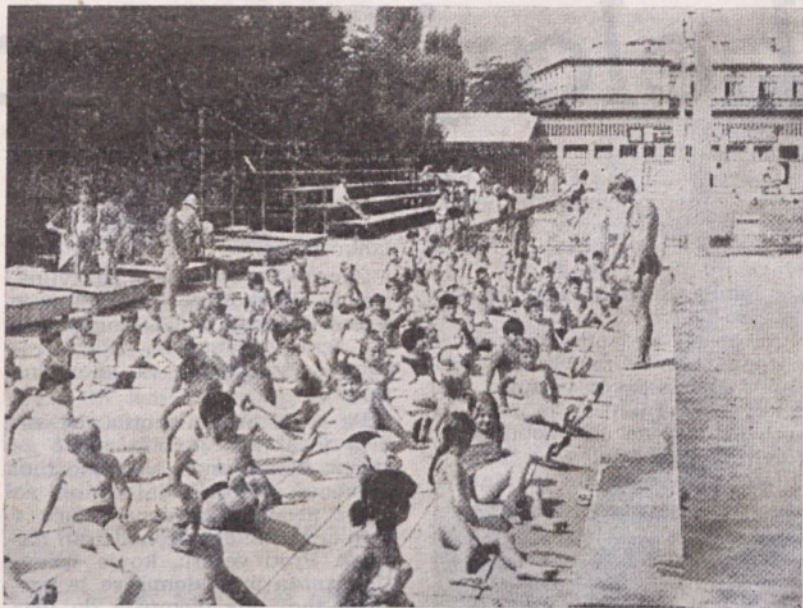
grad: Rade Pavelkič — »ARENA MARS«, Bitola; Sartre — »NEPOKOPANI MRTVECI«, Rijeka; Drago Gervais — »DUHI« in kot zadnje domače hvarsko pučko gledališče Hvar z nepoznanim avtorjem iz 16. stoletja »PRIKAZANJE SV. LOVRINCA MUČENIKA«.

Predstave se vršijo na odprtem gledališču sv. Venerande. Mi smo igrali 11. t. m. v soboto zvečer. Žal predstava ni tako tekla kot bi morala. Zelo močno je na nas vplivala nezgodna vročina in pa odprto gledališče, tako, da nikakor nismo mogli ujeti predstavo v pravi ritem, katerega smo bili vajeni, tako da predstava ni »vžgala«. Nekaj tudi na račun jezika, ker publika ni razumela, še več pa je bilo krivde na naši strani, ker nismo znali ujeti ritma predstave.

V ponedeljek smo si še ogledali predstavo iz Novega Sada Mrožkove »Policaje«. To je bila odlična predstava, ki jo je režiral gost iz Češkoslovaške Ivan Ivančo. Ta predstava je tudi dobila zlato plaketo hvarskega festivala. Kot drugi najboljši so amaterji šentjakobskega gledališča s predstavo »Vitez Čudes« in dobili srebrno plaketo.

Naše društvo je dobilo priznanje za dolgoletno delovanje na amaterskem gledališkem področju. Mimi Končan, diplomsko za najboljšo stransko žensko vlogo in Franci Končan, priznanje za režijo »Veter v vejah Sasafraza«. V torek dopoldan smo zaključili naš obisk na Hvaru in se vrnili domov.

Franci Končan

Stevilni tečajniki uspele tečajne šole

DANI SE JE POSLOVIL

Kronist je imel prav, ko je zapisal, da se je pred poldrugim desetletjem droben pobič »namakal« na bregu Ložnice pri Celju. Bil je to Dani Vrhovšek, poznejši član plavalnega kolektiva s Kolesije, eden najboljših jugoslovanskih plavalcev hrbtnega sloga vseh časov, večkratni državni rekorder in nosilec mnogih naslovov najhitrejšega Jugoslavana v »mokrem elementu«.

Iz Celja, kjer je začel svojo bogato tekmovalno kariero, je Danija vodila pot med plavalce Ljubljane, njegov drugi dom, v kolektiv, s katerim je delil svoje najlepše in najtežje trenutke. Pod skrbno roko trenerja Mitje Prešerna je zablestel tako rekoč čez noč. Potem, ko je ugnal v »kozji rog« dolgoletnega državnega rekorderja v hrbtnem plavanju Mihovila Dorčiča, leta in

leta ni stopil s šampionskega odra. Bil je član tiste ekipe Ljubljane, ki je osvojila naslov moštvenega državnega prvaka, bil je stalni član državne reprezentance, udeleženec evropskih prvenstev, balkanskih in olimpijskih iger, bil je...

Med največje uspehe Danija Vrhovška uvrščamo nedvomno osmo mesto na evropskem prvenstvu v Utrechtu in nastop v polfinalu olimpijskih iger v Mehiki, kjer mu je za las ušla uvrstitev v finale. Prvo ime plavalcev Ljubljane se je pred petimi leti našlo celo med desetorico najboljših predstavnikov hrbtnega sloga v Evropi in na svetu. Na evropski celine je bil Dani takrat četrti (!), med najboljšimi »hrbtaši« sveta pa je zasedel odlično deveto mesto.

Prav v dneh, ko so slovenski plavalci spet pričakovali v svojih vrstah nenadkriljivega mojstra plavalnih bazenov, je prišlo nenavadno sporočilo:

Na memorialu Branka Zihlerla

Obšteter in Antončičeva med najboljšimi

Na tradicionalnem memorialu Branka Zihlerla v skokih v vodo, na katerem so se letos zbrali na prizoriščih v Ljubljani in na Jesenicah prvič tudi avstrijski in zahodnonemški skakalci, sta v izredni mednarodni konkurenci dosegla Janez Obšteter in Andreja Antončič prav lep uspeh. Obšteter je v skokih z deske zasedel tretje mesto, Antončičeva pa je v isti disciplini med ženskami osvojila celo drugo mesto. Drugo najvišje priznanje je Andreji pripadlo tudi v tekmovalju s stolpa, medtem ko je njen klubski tovariš Obšteter v skokih s stolpa le za »las« zaostal za zmagovalcem, zahodnonemskim predstavnikom Hoelzlom.

Med najboljšimi na letošnjem Zihlerlovem memorialu srečamo tudi nekatere druge člane Ljubljane — Gabra, Hosto, Kuessla, Jakopina in Krošlja v moški ter Grilčevo v ženski konkurenci.

»Obveščam vas, da sem prenehal za aktivnim udejstvomanjem in da ne nameravam več nastopati na tekmovaljih. Zato vas prosim, da mi ne pošiljate več štipendije, temveč jo dajte kakšnemu mlajšemu plavalcu, ki jo zasluži po vaši presoji. Postati nameravam plavalni trener in upam, da bomo tudi na tem področju dobro sodelovali in kar največ pripomogli k še večjim uspehom slovenskega plavanja. Vaš Dani Vrhovšek.«

Mar bi lahko še sploh kaj drugega lahko pričakovali od večrajšnega kolezijskega junaka? Bržčas ne! Kdor je imel samo enkrat priložnost srečati skromnega Danija, dobro ve, da se v njegovi izredni športni osebnosti že od nekdaj skriva nepokrita radost nad uspehi svojih tekmecev, nad dosežki vseh tistih, ki jim bo že danes ali jutri ponudil svojo trenersko roko.

Zato, Dani, le na svidenje, saj te bomo spet srečali ob »mokrem elementu«. (iv)

Snidenje na Igu

Mary spet doma

»Presneto, le zakaj se moramo vrniti? Tam, čez veliko lužo, vlada dolgčas...«, so domala vsevprek godrnjali naši ameriški rojaki tisto prijetno julijsko soboto na pikniku na loškem gradu. Jezik se je gostom z druge strani Atlantika razvezal pod zelenimi kostanji kot za stavo. Če mister Fred, sedemdesetletnik in kljub temu krepak »mladenič«, ne bi zakrival s svojimi pleči pogleda na pisano paleto poletne opojnosti, bi Mary z Iga gotovo že davno prej prišla do besede.

Obraz, ki ga ljubosumno izdajajo krivinceste gube, nabrane v dolgih desetletjih trdega, a vendar poštenega življenja, izžareva neprikrito mladostno radost.

Koliko križev in težav je šlo v novem svetu prek njenih iskrih oči. Brhko dekletce z Iga se je ob sončnem svitu zazrlo v svet nepopisne življenjske grenkobe, v svet, na tisoče milj od domače hiše, v svet, ki mu je Mary z Iga darovala svoja najlepša leta.

»Slovenci ste čudoviti ljudje, čisto drugačni od hladnih Američanov...«, zdrzne glas v opojnosti neizmerno sreče išče rojakinje.

»Človek komaj verjame očem. Tretjič sem med vami, toda vedno znova me presenetite. Napredek je očiten, dejala bi skokovit. Verjemite mi, da ne živite prav nič slabše od Američanov. Celo lažje vam mora biti. Kjerkoli se ustavim, povsod sem toplotno sprejeta. Drugačni ste od prebivalcev nove celine, kjer ljudje zamažujejo pomoči in tople človeške besede.

Mary Turšič iz New Yorka je zdaj že tretjič med nami. Že tretjič je segla na Igu v roke svojim najdražjim. Obiskala je svojo 90-letno mamo. Že na Igu je zatrjevala, da ne more razumeti, kako smo v minulih petdesetih letih, odkar se je kot mlado dekle zaradi revščine preselila v ZDA, lahko toliko naredili.

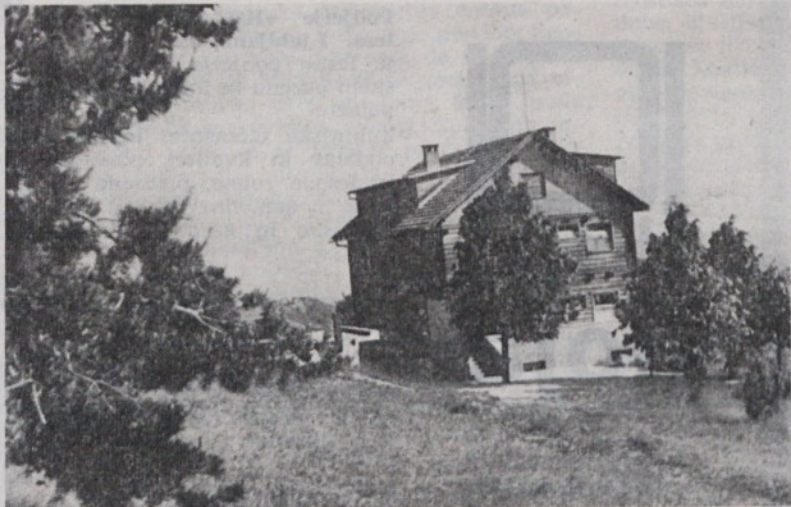
»Slake že težko čakamo. Slišala sem, da pridejo k nam jeseni. Vsi jih bomo šli poslušati. Hčerka, ki je letos prvič v Jugoslaviji, pa sin in snaha, Span-

ka po rodu, ki ne more pozabiti lanskih slovenskih počitnic...«

Na Igu se je vnovič vrnila Ljubljana. Prav tista, s katero je Mary pred polnimi petimi desetletji odšla na tuje. O, sreča, ki ji doma ni enake. Sreča za Mary z Iga, za njeno mamo, za vse njene, ki so bili ali se bodo še vrnili med barjanske travnike in senožeti.

Zato, Mary, le na svidenje ob letu ob kozarčku domačega in v prijetni izžanski družbi.

I. Virnik

Turistični domovi so tudi v naši občini vedno obiskani

TISKARNA PTT

LJUBLJANA — TRŽAŠKA C. 42

Telefon: 61-475, 61-630

S svojimi proizvodnimi oddelki:

plastično stereotipijo
ročno stavnico
strojno stavnico
knjigotiskom in knjigoveznico

vam lahko izdelamo:

časopise
revije
knjige
brošure
obrazce
prospekte v enobarvni ali večbarvni tehniki
kvalitetno in po solidnih cenah

Lep objekt športnega parka

Viču kegljaški primat

Vse kaže, da bodo začeli v Gerbičevi ulici z deli pri izgradnji doslej največjega športnega objekta v naši občini — 12-steznega avtomatskega kegljišča, ki bo bržčas že letošnje leto prevzelo primat med najlepšimi tovrstnimi športnimi objekti v državi.

Kegljišče, ki bo prineslo športu in telesni kulturi v viški občini »otipljivo« renesanso, bodo po predvidevanjih zgradili že do konca letošnjega leta. Vršilec dolžnosti direktorja zavoda športnega parka »Svobode« Adi Osterc meni, da bo športni park prerasel z novim kegljiščem in z drugimi objekti v pravi rekreacijski in družabni center, ki smo ga vsa leta pogrešali v naši občini.

»Lahko vam postrežem z razveseljivo novico, da bomo — najkasneje v avgustu — začeli s prvimi gradbenimi deli. Pri svojih prizadevanjih za ureditev športnega parka »Svobode« in še posebej velikega, 12-steznega avtomatskega kegljišča, pa nismo ostali osamljeni, saj smo naleteli na široko pomoč in razumevanje pri skupščini občine Ljubljana Vič-Rudnik in pri skladu za turizem. Iz tega sklada je že zagotovljeno za gradnjo 400 tisoč dinarjev posojila. Predračunska vrednost objekta znaša 3 milijone dinarjev.

Oglejmo si torej še sam objekt, ki vzbuja že danes, čeravno še nismo zasadili prve lopate, pozornost domala vse slovenske športne javnosti.

Po prvih zamislih bo kegljišče stalo ob sedanjem pomožnem igrišču »Svobode« v Gerbičevi ulici. Seveda ne smemo pozabiti, da bo prav to igrišče sčasoma preraslo v osrednji športni center s kegljiščem.

12-stezno avtomatsko kegljišče bo veliko 50 krat 25 metrov, v njem pa bo za gostinske usluge namenjenih kar 400 kvadratnih metrov. Poleg kegljišča, ki bo razumljivo namenjeno izključno širokemu športnemu udejstvovanju in rekreaciji naših občanov, nameravajo v zavodu postaviti s pomočjo naših gostinskih podjetij in pivovarne Union nekaj pivnic. Pri tem bi seveda imela prednost pivovarna Union. Pivnice bodo potrebovale tudi več avtomatov, zato so se v zavodu športni park »Svobode« že začeli pogovarjati z dvema tujima firmama, ki bi bile pripravljene postaviti igralne avtomate.

Načrt za gradnjo kegljišča so brezplačno izdelali strokovnjaki Mercatorjeve obratne enote »Investa«, medtem ko bo splošno gradbeno podjetje »Grosuplje« glavni izvajalec gradbenih del. Ne nazadnje je podjetje IGO že obljubilo, da bo na triletni odplačilni rok dobavilo potrebno gostinsko opremo.

V naši občini bomo tako dobili res veličasten športni objekt, ki bo bržkone že ob svojem »krstu« zbral vso jugoslovansko kegljaško elito. Če bodo gradbena dela potekala po predvidevanjih ni dvoma, da bi z orjaškim gigantom v Gerbičevi ulici stopili že preko noči na našo kegljaško sceno. Še veliko več od tega — dobili bi prepotreben rekreacijski objekt in družabni center, ki smo ga zadnja leta že močno pogrešali. Zato se gradnje največjega kegljišča v državi ne veselijo samo športniki, marveč tudi vsi naši občani.

Na svidenje ob koncu leta ob otvoritvi viškega športno-rekreativnega objekta!

Krepki zavesljiavi veslačev Savice

Spet med slovenskimi prvaki

Portoroški zaliv je bil prvo julijsko nedeljo prizorišče letošnjega veslaškega prvenstva Slovenije, na katerem so člani Savice zabeležili v najmočnejši republiški konkurenci nekaj izrednih dosežkov. V 16 startih 58 čolnov najboljših slovenskih veslaških klubov iz Ljubljane, Maribora, Bleda, Izole, Kopra in Pirana, so veslači Savice vnovič posegli v borbo za najvišja republiška priznanja.

Res je sicer, da so Blejci osvojili največ naslovov republiških prvakov, vendar smo lahko kljub tem z nastopom predstavnikov Savice nadvse zadovoljni. Fantje in dekleta iz edinega ljubljanskega veslaškega kolektiva radi pravijo, da bi dosegli več, vendar jim nemalokrat »ponagaja« tudi športna sreča, brez katere na odprti sceni ne gre za nobeno ceno.

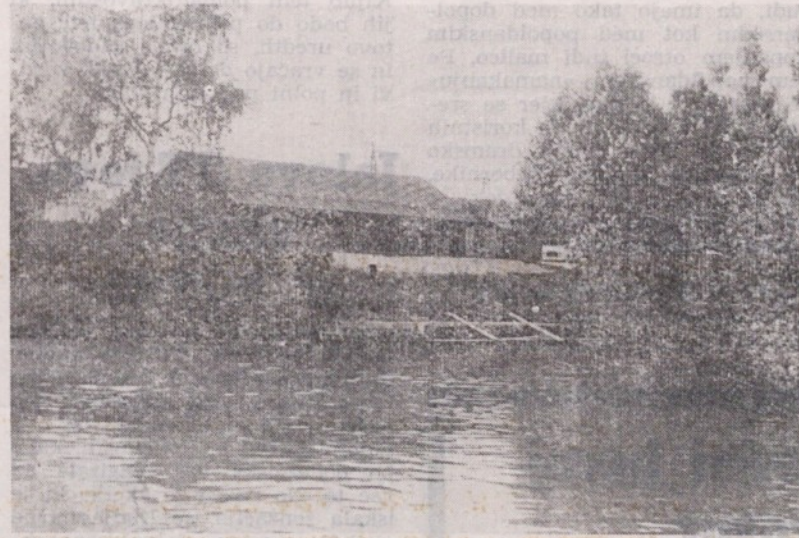
zmago pridobila naslov letošnjih republiških prvakov. V double scoulu predstavniki Savice niso imeli sreče, saj so se morali zadovoljiti z drugim mestom, zato pa so zablesteli mladinci v dvojici s krmarjem, kjer so zaslužno osvojili prvo mesto. V mladinski konkurenci so bili fantje drugi v dvojici brez krmarja, kjer so sicer gledali Blejcem v hrbet, ven-

Z dvema naslovoma republiških prvakov so veslači Savice prišli v svojem poletnem »zanosu« do krepkih zavesljev v elitni slovenski veslaški družbi. Morda smo pričakovali iz Portoroškega zaliva še več prijetnejših novic, vendar smo lahko kljub temu zadovoljni z njihovimi dosežki na letošnji republiški reviji najboljših slovenskih veslaških klubov.

Posebno priznanje zaslužijo republiški prvaki v dvojici s krmarjem, ki so predstavljali barve Slovenije na nedavnem šeststorožju mladinskih reprezentanc na Blejskem jezeru. V hudi domači konkurenci, kjer prednjačijo obmorski klubi in veslači z Bleda, so predstavniki Savice vnovič dokazali, da bi se ob boljših materialnih in tekmovalnih pogojih lahko enakovredno merili z vso slovensko veslaško »smetano«.

Letošnji dosežki v Portoroškem zalivu in sodelovanje na blejskih regatah kažejo, da dobivamo v mladih članih Savice obetajoče vrhunske tekmovalce, ki se bodo z leti — seveda ob primernih pogojih — uspešno zoperstavili najboljšim domačim in tujim predstavnikom. Volje je prejkone dovolj, če se bodo vsako leto našla še sredstva, tedaj ni dvomov, da se z veslači in veslačicami Savice ne bi proslavili celo na jugoslovanskem veslaškem vrhu. Marljivim društvenim funkcionarjem in njihovem predsedniku inž. Štefanu Hočvarju pa naj velja naša zahvala za prijetne užitke, ki so nam jih nudili ob dvakratnem zmagoslavju na najvišjem odru slovenskega veslaškega športa.

Ne želimo toliko kot vaši fanje in dekleta, ki se borijo v domači in tuji konkurenci za čim boljše uvrstitve. Želimo si le, da bi v vrstah Savice kot doslej, tudi odslej raste zdrav rod mladih veslačev in veslačic, ki bi z uspehom nadaljeval bogato klubsko tradicijo. (iv)

Zanemarjena Savica

V zagrizeni borbi za veslaški primat v Sloveniji med Bledom in izolskim Argom, so v njihovi senci veslači Savice postregli s prenekaterim prijetnim presenečenjem. V dvojcu s krmarjem jim je uspelo z drugim mestom poraziti favorizirane domačine, čeprav so morali priznati premoč Blejcev, ki so prav v tej disciplini zmagali s precejšnjo prednostjo pred veslači Savice. Tudi v moškem skifu Plantan ni imel sreče, saj je s tretjim mestom precej zaostal za zmagovalcem Mikulinom iz Pirana in drugoplasiranim Blejcem Žemvo. Toda, kar ni uspelo fantom v dvojcu brez krmarja in Plantanu v skifu, je nadoknadila dvojica v dvojcu s krmarjem, ki je za slabih trideset sekund (!) porazila mariborsko »triperesno deteljico« in si s to

dar so krepko obračunali s svojimi izolskimi tekmeči. Slednjič je med mladinkami v skifu na 600 metrov dolgi progi osvojila Vidmarjeva drugo mesto, čeprav bi lahko segla celo po najvišjem odličju, saj jo je zmagovalka Vukova iz Pirana premagala le za piche tri sekunde!

Učenci osnovne šole Dolomitski odred v Polhovem Gradcu so lahko ponosni na svojo novo telovadnico. Zato zlepa ne zmanjka takšnih prizorov, vidimo enega tudi na našem posnetku. Navdušeni nad odbojko, so se v dveh taborih pomerili dečki in deklice, čeprav je bilo na eni strani osem igralcev in igralk, na drugi pa samo štirje.

Ljubljanske opekarne

LJUBLJANA
CESTA NA VRHOVCE

IZDELUJE VSE VRSTE OPEČNIH IZDELKOV.

VSE INFORMACIJE DAJE PRODAJNI ODDELEK, TELEFON 61-965
ALI 61-805.

Športni utrinki

Nogometaši viške »Svobode« so v zadnjem kolu letošnjega prvenstva Slovenije katastrofalno premagali mestnega tekmeča Ilirijo in se s 26 točkami uvrstili na četrto mesto. Če varovanci trenerja Vladana Mladenovića ne bi doživeli kolo pred koncem nesrečen poraz v srečanju z nekdanjim drugoligašem Aluminijem iz Kidričevega na svojem igrišču, tedaj bi fantje iz Gerbičeve ulice zasedli celo eno izmed prvih treh mest. Tako pa je visoka zmaga proti Iliriji (9 : 3), ki je mimogrede povedano bila tudi najvišja v

letošnjem prvenstvu slovenske nogometne lige, bila le »kaplja v morje« velikih želja za osvojitve najvišjega naslova. Kljub temu smo lahko s četrnim mestom Vičanov zelo zadovoljni. Pozabiti namreč ne smemo, da se je »Svoboda« borila proti daleč izkušnejšim nasprotnikom, med katerimi sta veljala Mura in Aluminij za glavna favorita prvenstva. Jeseni, ko bodo igralci »Svobode« zaigrali z nekaterimi okrepitvami — med njimi bo prav gotovo v ospredju zanimanja nekdanji član ljubljanske Olimpije Jože Zagorc — se jim brez dvoma obeta visoka uvrstitev ali celo osvojitve naslova republiškega nogometnega prvaka.

Košarkarice Trnovega-Slovana, ki tekmujejo letos v ženski republiški ligi, so se po prvem prvenstvenem zavrtljaju znašle v »zlati sredini«. Izmed devetih srečanj so štiri odločile v svojo korist, petkrat pa so morale priznati premoč svojih nasprotnic. Z uspehom kombinirane vrste Trnovega in S'ovana, čigar klubske barve so letošnje pomlad predstavljale Amonova, Bevkova, Pezdorjeva, Golčeva, Begovičeva, Okornova in

Kersnikova, smo lahko zadovoljni. Upajmo, da bo trnovskim dekletom jesenska sezona bolj naklonjena s športno srečo.

Med svetovno elito, ki se je v zadnjih junijskih dneh zbrala na velikem mednarodnem tekmovanju s kajaki in kanuji v Tacnu, so člani ljubljanskega brodarkega društva dosegli nekaj prav lepih uspehov. Tako je olimpijski kandidat Damjan Prelovšek zasedel v zelo močni mednarodni konkurenci med najboljšimi kanuisti sveta peto mesto, medtem ko sta se Andrejašič in Guzelj v tekmovanju dvosedežnih kanujev uvrstila na sedmo mesto. Vendar bi bili krivični, če ne bi pohvalili tudi drugih, ki so se uvrstili nekoliko nižje, vendar so kljub temu potrdili, da sodijo ne le v jugoslovanski, pač pa tudi v evropski in svetovni kajakaški in kanuistični vrh.

Slednjič se spomnimo tudi marljivih rokometašev Mokreca z Iga, ki so letošnje leto tekmovali v ljubljanski conski ligi in se ob koncu tekmovanja uvrstili med vodilno petorico. (iv)

S Pacuga - polni prijetnih vtisov

V Pacugu, naši obmorski bazi, je v zadnjih tednih vse vrelo. Temu življenjskemu utripu je dalo pečat 178 otrok od 4. do 15. leta in 13 vzgojiteljev s športnim vodjem. 14 dni, kolikor časa preživijo otroci na morskih šolskih počitnicah, je čas, ko si predšolski otroci in šolarji ne naberejo le zdravja, ampak se nauče tudi plavanja, kdor še ne zna seveda in vrsto drugih zanimivosti in veščin, za katere v šoli ni časa.

Sicer pa najprej beseda o samem Pacugu, ki je tudi letos za nekaj poslopij urejenjši od lanskega leta. Predvsem moramo povedati, da smo letos dokončno uredili nadvse pereč problem sanitarij, umivalnice in pralnice. Dobili smo vodovodno napeljavo z mrzlo in toplo vodo. Obnovili pa smo tudi jedilnico. Kamnita tla smo nadomestili s ploščicami, novo pa je tudi pohištvo. Mimogrede naj povemo, da je že del letošnje izmene spal na obnovljenih posteljah.

Vrnimo se v veseli živ-zav, v eno izmed zadnjih od 5. izmen, kolikor jih je bilo letos ob našem morju. Poglejmo njihov bogat delovni dan.

Okrog sedmih zjutraj prebudi otroke gong, dvajset minut za tem pa so tudi zadnji zaspanci zbrani v zboru in telovadajo. Po umivanju pozdravijo zastavo, medicinske sestre pa poskrbe za morebitne bolnike. Teh je le malo — navsezadnje — kdo bi hotel na počitnicah resno zboleti. Po zaj-

trku pospravijo svoj tabor, posebne komisije pa ocenjujejo vseh 7 hišic. Ob koncu letovanja dobi hišica, ki je najbolj »čista« posebno nagrado. Do poldneva kopanje. Dopoldnevni del kopanja je izpolnjen s plavalnim tečajem. Letos je bilo v vseh izmenah precej neplavalcev. Vzgojitelji ocenjujejo, da od tretjega razreda dalje splavajo vsi otroci — le redki mlajši pa ostanejo po štirinajstih dneh neplavalci. Po odličnem kosilu otroci počivajo, nato pa se do 17. ure kopajo. Omeniti moramo tudi, da imajo tako med dopoldanskim kot med popoldanskim kopanjem otroci tudi malico. Po tem popoldanskem »namakanju« se zberejo v krožke, kjer se srečajo z vrsto prijetnih in koristnih aktivnosti. Tako imajo dramsko in folklorno skupino, tabornike, pevski zbor in literarni krožek. Če pa vreme ni primerno za kopanje, potem krožki ne delajo in skupine naših otrok obiskujejo Piran, Fijeso, Portorož in Strunjan.

Na dnevni počitek odidejo ob 21. uri.

Tudi letos skrbe za otroke večinoma poklicni vzgojitelji. To so učitelji, ki imajo pred letovanjem poseben tečaj na katerem predelajo program letovanja.

Seveda pa tudi v tej naši obmorski bazi ne gre brez problemov. Eden osnovnih je ta, da ni še urejena kanalizacija. Prav, ko smo obiskali Pacug, so ponovno odpirali kanal in poskušali urediti tisto, kar je slabo izdelalo podjetje. Drugi je, da so med gradnjo slabo izolirali električne žice in prihaja od časa do časa do stika z vodovodnim omrežjem in tako je ob dotiku s pipami čuti komaj zaznavno tresenje. Ob deževnih dneh je težava tudi v tem, da otroci ne morejo ves dan preživeti le v hišicah. Za razvedrilo bi potrebovali televizijski aparat z dovolj visoko anteno, ki bi lahko v kotlini lovila signal. Kljub tem pomanjkljivostim, ki jih bodo do prihodnjega leta gotovo uredili, so otroci zadovoljni in se vračajo domov veseli, zdravi in polni prijetnih vtisov.

Jalova TT-jeva akcija

NOČEMO HIPIJEV

Žal še danes ne vem, kakšen namen je imela TT-jeva akcija, da nam je v Horjul poslala ekipo kvazi hipijev. Po obnašanju teh našemljenih mladeničev je bilo videti, da naj bi preizkusili, kako bo podeželska vas reagirala na vse to. Na žalost te akcije, ki je iskala senzacijo, so ljudje mirno gledali zaigrano zdolgočasene obzore, ki so ležali na pregretem betonu in ponujali abstraktne slike po 10 din. Edino zadoščenje so imeli otroci, ki so jih zamenjali za maškare in so letali za njimi kot v času pustne maškarade.

TT-ju bi svetoval, da bi nam za denar, ki ga vložil v to akcijo, poslal kakšno folklorno skupino, pevski zbor, ali pa gledališko skupino, katere bi prišli radi pogledati in bi jim z veseljem zaploskali. K članku v TT-ju, ki se je končal, da hipijev ne bo več v Horjul, naj dodam, da si jih resnično prav nič ne želimo in da lahko ostanejo tam, kjer so.

Franci Končan

Dogodki vredni naše pozornosti

Staričev primer za vzgled

Od dogodka je minilo sicer že nekaj časa, vendar ga moramo kljub temu objaviti v Naši komunici kot zgled velike vestnosti na vsakodnevem delovnem mestu.

Voznik Ljubljana-transporta Ivan Starič je v zgodnjih jutranjih urah vozil svoj OM na redni mestni progil Vižmarje-Vič. Pri kinu Vič je pravilno zapeljal skozi zeleno luč na Tržaško cesto, kjer ga je čakalo običajno postajališče. Toda... Z desne strani je opazil »princa«, ki je pripeljal iz Tobačne ulice in se nepričakovano ustavil. Toda, glej ga zlomka. »Prinz« se je nenadoma pognal na prednostno cesto in pičla dva metra (!) pred avtobusom zavil na desno. Prisebni voznik Ivan Starič je v trenutku zavil na levo, da bi se izognil trčenju. Prav v tistem trenutku pa mu je pripeljal nasproti nek drug osebni avto. Kaj storiti v neprijetni stiski s časom in prostorom?

Nadvse prisebni voznik Starič je bliskovito zavil nazaj na desno in se tako ognil tudi temu trčenju. Seveda je med tem ves čas krepko pritiskal na zavore.

Tajnik občinske skupščine Darko Perovšek čestita odlikovanim

Ob dnevu šoferjev

Vzorni voznik

V znak priznanja voznikom motornih vozil za neoporečno vožnjo in za spoštovanje prometne discipline na javnih cestah, je leta 1963 republiška komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu sprejela pravilnik o podeljevanju plakete »VZORNI VOZNIK«. Plaketo prejme voznik, ki v zadnjih 7 letih kot poklicni voznik ali v zadnjih 10 letih kot voznik-amater ni povzročil prometne nesreče in ni bil kaznovan zaradi hujšega prekrška.

Zato je občinska komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu v mesecu maju obvestila vsa podjetja v občini, ki zaposlujejo več voznikov motornih vozil (poslala jim je tudi pravilnik) in jih prosila, da pošljejo predloge za vse tiste voznike, ki izpolnjujejo pogoje »VZORNEGA VOZNIKA« in zaslužijo plaketo. Na naše obvestilo so poslala predloge naslednja podjetja: Veletrgovina MERCATOR, UTENSILIJAJA, KOMUNALNO PODJETJE VIČ in SERVIS SLOVENIJA AVTO na Tržaški cesti. Skupaj je prejela 19 predlogov. Izmed 19 predlaganih je bil en predlog zavrnjen. Vse predloge (18) je potem komisija poslala republiški komisiji, ki jih je v celoti potrdila.

Ob dnevu šoferjev 13. juliju, je občinska komisija priredila v prostorih samopostrežne trgovine

na Tržaški cesti svečan sprejem za 18 odlikovanih voznikov. Svečanost je začel podpredsednik komisije Viktor RUS, nato je imel krajši govor Jože OKOREN predstavnik združenja šoferjev. Navzoče je pozdravil tudi tajnik obč. skupščine Vič-Rudnik Darko Perovšek in predstavnik prometnega urada, Marjan Metljak. Svečanosti so se udeležili tudi predstavniki podjetij odlikovanih voznikov in komandir postaje milice Vič Dušan Uštar. Nato je tov. Rus podelil plakete, diplome in izkaznice »VZORNEGA VOZNIKA«. Podelitev je potekala v pravem tovariškem vzdušju. Taka podelitev plaket in diplom je bila prvič v naši občini.

Žal pa moramo ugotoviti, da nekatera podjetja našega obvestila niso vzela resno, čeprav smo prepričani, da so na našem območju še poklicni vozniki in amaterji, ki bi zaslužili tako priznanje. Prav tako smo prepričani, da bodo priznanja, ki so jih bili deležni vozniki navedenih podjetij, vzpodbudno vplivala na druge voznike v podjetjih, ki letos tega priznanja niso bili deležni. Komisija si bo v prihodnjem letu prizadevala s širšo akcijo zajeti vse poklicne voznike in amaterje, ki taka priznanja zaslužijo.

Da je potekala vsa prireditev v prijetnem razpoloženju ima veliko zaslug podjetje Mercator, ki je dalo na razpolago prostor in veliko prispevalo pri pogostitvi udeležencev te svečanosti. Zato komisija izreka temu podjetju pohvalo za razumevanje in sodelovanje.

Tajnik komisije:
Anton Sovdat

Naša komuna, glasilo občinske konference SZDL Ljubljana-Vič-Rudnik. Izhaja mesečno (po potrebi tudi drugače). Urejuje uredniški odbor: inž. Janez Čemažar, Danilo Emeršič, Slavo Kobe — lektor, Rudi Kosmač — tehnični urednik, Dušan Kralj, Bine Lenaršič, Ivan Virnik, Peter Likar — odgovorni urednik, Boris Makovec, Darko Perovšek. Uredništvo in uprava: Ljubljana, Trg MDB 7/I, tel. 20-728, tekoči račun SDK 501-8-349/3. Rokopisov ne vračamo. Cena v prodaji 50 par. Tiska tiskarna Kočevski tisk.

Umrl je narodni heroj Žan Hrovat

Dne 9. julija 1970 smo se na ljubljanskih Žalah za vedno poslovili od dragega tovariša in prijatelja, Žana Hrovata — narodnega heroja iz Vidmarjeve ulice v Ljubljani. Z njegovo smrtjo ni izgubila le družina dobrega moža in skrbnega očeta, marveč tudi mi hrabrega borca NOV, skromnega, iskrenega in zelo priljubljenega tovariša.

Se zelo mlad je kot gozdar delavec spoznal izkoriščanje delavskega razreda, zato se je že v bivši Jugoslaviji vključil v napredno delavsko gibanje.

Okupacija naše dežele ga ni zatekla nepripravljenega. Bil je eden od prvih organizatorjev gibanja NOB v dolini Krke. Takoj, leta 1941, je organiziral zbiranje orožja, streliva in ostalega potrebnega materiala za partizanske enote. Ze v letu 1941 je odšel v partizane, vendar je bil

Žan Hrovat — narodni heroj

dvakrat poslan na terensko delo. Maja 1942 je oborožil 30 mladih fantov in odšel z njimi v oborožen boj proti okupatorju. Takoj ob prihodu v zapadno Dolenjski odred je postal komandir čete. S svojo četo je sodeloval pri napadu na Kočevje. Izkazal se je kot hraber, iznajdljiv in odločen borec. Njegova četa je kmalu zaslovela kot ena najboljših v tem odredu. Z neizmernim osebnim pogumom in prešernim smehom, je zadajal

sovražniku velike izgube, ko je jurišal s pesmijo skupno s svojimi fanti nad sovražnike.

Tovariš Žan je zato dobival posebno pomembne naloge, ki jih je s svojimi borci tudi vedno uspešno opravil. Velik uspeh njegove čete je bil težak boj z italijanskimi fašisti v Dolenjskih Toplicah. Zmaga partizanov je pomenila veliko moralno okrepitev narodnoosvobodilnemu gibanju po vsej Dolenjski. V sestavi Tomšičeve brigade je tovariš Žan dosegel velike podvige in zmage. Kot hraber borec, dober tovariš in izkušen komandir, je bil marca 1943 poklican v glavni štab narodnoosvobodilne vojske Slovenije. Tu so mu bile poverjene posebno odgovorne naloge, ki jih je hrabro in predano opravljal. S svojimi tovariši je bil dodeljen Vrhovnemu štabu NOV Jugoslavije in sodeloval je pri zaščiti umika Vrhovnega štaba in maršala Tita iz Drvarja.

Po osvoboditvi je deloval v OZNI. Ljubezen do narave in naših gozdov ga je pripeljala na novo dolžnost. Končal je gozdarsko šolo, nato je bil imenovan za direktorja državnih lovišč SRS. Z velikim veseljem in polno odgovornostjo je delal na področju lovstva. Leta 1961 je ob reorganizaciji v lovstvu odšel na drugo delovno mesto. Leta 1963 je bil upokojen, star komaj 48 let.

Tovariš Žan je veliko storil za uspeh naše družbene skupnosti, vendar za svoje delo ni nikdar iskal zasluženih pravic. Kot mlad upokojenec je doživljal tisto, kar doživlja veliko mladih upokojenih borcev in oficirjev, saj nanje čestokrat naša družba vse prerada pozablja, čeprav je dal od sebe vse, tako med štiritletnim narodnoosvobodilnim bojem kot tudi po vojni, pri izgradnji porušene domovine. Težko je dojeti, da je ta hrabri, tihi, skromni in priljubljeni Žan za vselej odšel od nas.

Takšnega, kakršen je bil v pohodih, bojih, pri delu in v družbi, ga bomo borci in prijatelji ohranili v trajnem spominu.

Občinski odbor ZB NOV
Ljubljana Vič-Rudnik